

Z obsahu:

Hymny Hospodinu, Vítězi a Spasiteli

Svatý otec Jan Pavel II.
při generální audienci
2. dubna 2003
- strana 2 -

Hod Boží velikonoční

Prof. Dr. Alfons Benning
- strana 4 -

První den po sobotě

Tomáš Jelonek
- strana 5 -

Ježíš Kristus vstal a žije

Pastýřský list
olomouckého arcibiskupa
Mons. Jana Graubnera
na Velikonoce 2003
- strana 6 -

Velikonoční příběh

- strana 7 -

Relikvie

„Ježíšova bratra“?

Dr. Marek Maria
Tiwan OFM
- strana 7 -

Touha po pravdě spojuje

Andreas Laun,
světící biskup, Salcburk
- strana 8 -

Zůstal jsem revolucionářem

Peter Seewald, který jako
mladý maoista vystoupil
z Církve, opět našel víru
- strana 10 -

Dítě a Kříž

Karel Komárek
- strana 12 -

*Pokoj a radost pramenící
z Kristova zmrtvýchvstání
svým čtenářům přeje
a vyprošuje redakce.*

Církev slaví velikonoční slavnost s nesmírnou až nedočkavou radostí. Připomíná si přitom s jásotem události *prvního dne po sobotě*, největšího dne celých lidských dějin. Jeho protagonistům, především Ježíšovým učedníkům, to ovšem trvalo poněkud déle, než se k velikonoční radosti dopracovali. Pán jim dal hned ráno jedinečnou příležitost, aby se jako první ze všech zařadili mezi blahoslavené, kteří neviděli, a přece uvěřili. To, že ji nevyužili, neznamenalo pro ně ztrátu povolání, a proto s tím větší vděčností a pokorou přijali od Pána podíl na jeho božské moci: moci být správci jeho milosrdenství. Stojí jistě za povšimnutí, že tohoto povolání se naopak nedostalo svatým ženám, ačkoliv v době zkoušky osvědčily větší statečnost, lásku a věrnost. Pán měl své božské důvody, proč si za své kněze vyvolil právě jen tyto muže, a to bez ohledu na jejich předchozí selhání.

Ale první velikonoční neděle nebyla naplněna jen radostnými událostmi. Stalo se ten den také něco, co bylo ve skutečnosti daleko větším zločinem proti Bohu než jeho páteční odsouzení. Židovská velerada zasedala k soudu nad Ježíšem z Nazareta ve skutečnosti dvakrát. Při prvním přelíčení v noci ze čtvrtku na pátek se porotci mohli ještě cítit pobouření, že tento u lidu oblíbený syn tesařův se prohlašuje za Božího Syna. Za celé tři roky vzájemných setkání a střetů v něm, bohužel, nerozpoznali Mesiáše. Mohlo o nich skutečně platit Ježíšovo slovo na kříži, že *nevědí, co činí*.

Tito židovští předáci od Ježíše ovšem několikrát žádali znamení a po vyhnání prodavačů z chrámu jim Pán toto znamení skutečně slíbil. Je to znamení nejsvrchovanější Boží moci. Aby toto znamení bylo přímo úředně doloženo, o to se postarala sama velerada, když si vyžádala od Piláta, aby k Ježíšovu hrobu byla postavena oficiální stráž. Velitel této stráže Židům v neděli ráno úředně potvrdil, že pohřbený odsouzenec za zcela mimořádných okolností skutečně sám opustil hrob. Zbořný chrám byl ve třech dnech vystavěn. Nyní bylo na místě, aby si velebně roztrhl roucho a prohlásil: „Prolili jsme nevinnou krev.“ Ale nestalo se tak. Jestliže v pátek soudili domněle nebezpečného rouhače, nyní soudili zcela vědomě Syna člověka, který jim podal jasný důkaz o svém božském synovství, a usnesli se, že setrvávají na svém nespravedlivém rozsudku. Teprve na tomto zasedání se tak naplňuje to, co jim Pán naznačil zcela jasně v podoběnství o vinařích: bezpečně rozpoznali *Dědice*, ale usnesli se: „*Zabijme ho, a dědictví bude naše*.“ Při tomto rozsudku už není možno říci,

Pokračování na str. 15

Hymny Hospodinu, Vítězi a Spasiteli

Uvnitř knihy, která nese jméno proroka Izaiáše, identifikovali vědci přítomnost různých hlasů postavených pod patronaci velkého proroka, který žil v osmém století př. Kr. Je to případ sverázného hymnu o radosti a vítězství, který byl právě přednesen a tvoří součást liturgie chval ve čtvrtém týdnu. Exegeté ho připisují tzv. Druhému Izaiášovi, proroku, který žil v 6. století př. Kr. v době návratu Židů z babylonského zajetí. Hymnus začíná výzvou *Zpívejte Hospodinu píseň novou* (srov. Iz 42,10), jak je tomu také v jiných žalmech (srov. 95,1 a 97,1).

Nová píseň chvály

„Novost“ zpěvu, ke kterému nás prorok zve, se projeví jistě v otevření perspektivy svobody, jakou představuje radikální změna v historii národa, který poznal útlak a pobyt v cizí zemi (srov. Ž 136).

„Novost“ má často v Bibli příchut' dokonalé a definitivní skutečnosti. Je to jakoby znamení počátku éry v plnosti spásnosné, která pečetí obtížné dějiny lidstva. Izaiášovo kantikum představuje tuto starou tonalitu, která je velmi vhodná pro křesťanskou modlitbu.

K tomu, aby pozvedl k Hospodinu *píseň novou*, je pozván svět ve své globálnosti, která zahrnuje zemi, moře, ostrovy, pouště i města (srov. Iz 42,10–12). Celý prostor je spjat se svými nejbližšími, na horizontu sousedícími oblastmi, které obsahují také neznámo, a také se svou dimenzí vertikální, která je součástí pouštní roviny, na niž se nacházejí nomádké kmeny Kedar (srov. Iz 21,16–17) a která stoupá až k horám. Dole je možno umístit město Sela, které mnozí ztotožňují s Petrou v území Hedomitů, městem položeným mezi skalnatými štíty.

Všichni obyvatelé země jsou pozváni, aby vytvořili veliký sbor a provolávali s jásotem Hospodinu slávu.

Hospodinův vstup

Po slavnostní výzvě ke zpěvu (srov. v. 10–12) dává prorok vstoupit na scénu Hospodinu, představenému jako Bůh exodu, který osvobozuje svůj lid z egyptského otroctví: *Hospodin vyjde jako hrdina, jako bojovník se rozníti zápalom k boji* (v. 13). Rozsévá hrůzu mezi protivníky, kteří druhé utlačují a dopouštějí se bezpráví.

Také Mojžíšovo kantikum popisuje Hospodina během přechodu Rudého moře jako *hrdinu ve válce*, připraveného vztáhnout svou mocnou pravici a potříti nepřátele

(srov. Ex 15,3–8). Návratem Židů z babylonské deportace se uskutečňuje nový exodus a věřící si musí být jisti, že dějiny nejsou v rukou faktů, chaosu nebo utlačovatelských sil: poslední slovo patří Bohu, spravedlivému a silnému. Již Žalmista zpíval: *Přispěj nám na pomoc proti nepříteli, vždyť lidská podpora je marná* (Ž 59,13).

Hospodinovo mlčení

Po svém vstupu na scénu Hospodin promluví a jeho mocná slova (srov. Iz 42,14–16) předkládají soud a spásu. Nejdříve připomíná, že *dlouho mlčel*, to znamená nezasahoval. Božské mlčení je často pro spravedlivého motivem ke zmatku nebo i k pohoršení, jak dosvědčuje dlouhý nářek Joba (srov. Job 3,1–26). Nicméně nejedná se o mlčení, které znamená nepřítomnost, jako by dějiny byly vydány na pospas zvráceným a Hospodin jako by zůstával lhotejný a nezúčastněný. Ve skutečnosti toto mlčení vyústí do reakce podobné bolesti rodičky, která se trápí, sténá a křičí. Je to Boží soud nad zlem, představovaným obrazy vyprahlosti, zkázy, pouště (srov. v. 15), který směřuje k životu a plodnosti.

Bůh je stále při nás

Hospodin dává totiž vzejít novému světu, období svobody a spásy. Tomu, kdo byl slepý, se otevírá zrak, aby se radoval ze světla, které ho ozařuje. Chůze se zrychlí a rozkvetě naděje (srov. v. 16) a umožní tak dále důvěřovat v Boha a v jeho pokojnou a šťastnou budoucnost.

Věřící musí umět každý den rozeznat znamení Božího jednání, i když je skryté v toku času, který pluje monotónně jakoby bez cíle. Jak napsal jeden uznávaný moderní křesťanský autor, „země je proniknuta kosmickou extází: je v ní věčná skutečnost a přítomnost, která nicméně dřímá pod pláštěm každodennosti. Věčnou skutečnost je nutno odhalit jako Boží zjevení skrze všechno to, co existuje“ (R. Guardini, *Sapienza dei Salmi*, Brescia 1976, s. 52).

Odhalit očima víry tuto Boží přítomnost v prostoru a v čase, ale také v nás samých je pramenem naděje a důvěry, i když je naše srdce rozbouráno a otřeseno, *jako se klátí ve větru větve v lese* (Iz 7,2). Hospodin totiž vstupuje na scénu, aby řídil a soudil svět *spravedlivě a národy spravoval věrně* (Ž 95,13).

Bolletino Vaticano 2. 4. 2003
Mezitaluky redakce Světla

Vy se nebojte!

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Nadchází jítro prvního dne po sobotě, největší a nejslavnější svítání lidských dějin. Již třetí den odpočívá narychlo pochovaně tělo Ježíše z Nazareta v novém skalním hrobu, pečlivě zapečetěném a strážném římskými vojáky. Jsou to příslušníci té rot, která se v pátek shromáždila kolem zbičovaného odsouzence, aby dovršila jeho muka, zneuctila ho a ponížila. Proč bdí u hrobu právě tito bezcitní nepřátelé? Neměli by zde držet čestnou stráž ti, kterým prokázal svou lásku až do krajnosti? Kde jsou? Pokus se je vyhledat.

Skrýli se a bezpečně zavřeli. Neradi si přiznávají, proč. Aby je náhodou nestihl osud jejich Mistra. Panuje tu skleslost, strach a beznaděj. Při pohledu na ustrašenou družinu, ve které už chybí ten, který Pána zaprodal, však nepodléhej pokušení ji kritizovat nebo soudit, ale myslí především na svou vlastní lidskou slabost a křehkost. Nedomnívej se, že bys na jejich místě prokázal více odvahy. Je to doba očišťujícího protivenství. Ježíšova slova *Satan si vás vyžádal, aby vás třibil jako pšenici*⁽¹⁾ platí i tobě. Teprve opravdová zkouška ti nastaví zrcadlo pravdy.

Tri roky žili s Ježíšem v tak důvěrném styku, a najednou jsou v koncích. Snadno se prohlašuje: „*Isem ochoten jít s tebou do vězení i na smrt*“⁽²⁾ dokud se člověk nedívá smrti tváří v tvář. Právě v této místnosti se učedníci ještě před třemi dny v přítomnosti svého Mistra hádali, kdo je z nich větší. To bylo ještě pod dojmem slavnostního průvodu, kdy hrdě doprovázeli Pána, kterému lid provolával slávu. Ale ze čtvrtku na pátek se všechno rázem změnilo, když se začalo naplňovat to, co se muselo splnit: *Byl zařazen mezi zločince*.⁽³⁾ Šokující lidský strach dokázal ochromit všechnu jejich duševní sílu do té míry, že si nejsou ani schopni připomenout, co jim Pán tak jasně předpověděl. Ve skutečnosti si Pán přeje, *abychom s ním srostli tak, že jsme mu podobní v jeho smrti*⁽⁴⁾.

Někdo klepe na dveře smluvené znamení. Přivítej svaté ženy, které přicházejí od Pánova hrobu. V jejich tvářích jsou jasné stopy překvapení, úleku, úžasu i radosti. Zatímco události posledních hodin zahrnaly srdnaté rybáře do úkrytu, tyto křehké ženy naopak vyhnaly z jejich domovů. Lásky jim přikazovala, aby vždy byly tam, kde je jejich Pán. Vydržely pohled na jeho strašnou smrt, vyplakaly všechny své slzy a dnes chtěly být první u jeho hrobu. A Ježíš je odměnil tím, že se

nespokojil s poselstvím anděla, ale dokonce sám jim vyšel vstříc živý a oslavený.

Vyslechni si jejich překvapující zprávu o zážitku u hrobu: Viděly zářícího anděla, který jim oznámil, že Pán je živ, viděly polomrtvé strážce, kteří naopak hrůzou zcela ochrnuli, a nakonec se setkaly se samotným Ježíšem. „*Nebojte se!* Pán přijde i za vámi!“

Mohli ustrašení a zarmoucení učedníci slyšet radostnější zprávu? Jestliže jsi očekával výbuch radosti a šťastné objímání, mylíš se. Učedníci se dívají na nadšené ženy, jako by se pominuly. Co jim to brání, aby uvěřili? Zdrtilo je Pánovo ponížení do té míry, že tato radostná zpráva přesahuje jejich pomyslení? Zaplnil snad pocit vlastního zahanbení a viny jejich srdce nepřekonatelnou skepsí? Nebo jsou tak zklamaní tím, že se zhroutily jejich původní vytoužené představy a ambice, že už nechtějí vidět žádné jiné východisko? Pán ti ukazuje na jejich příkladu, jak se nepřipravenost srdce může stát překážkou i pro největší Ježíšův dar. Nakonec poselství, které ženy přinesly přímo od Pána, jen ještě zvětšilo jejich pochybnosti. Zanechej učedníky o samotě, aby se až do večera zamýšleli sami nad sebou a připravili se na osobní setkání se svým Mistrem.

Od hrobu odešli ještě jiní poslové, které na rozdíl od žen nezaskočila radost, ale zděšení a strach. Ozbrojení strážci byli bezmocní proti nebeské bytosti. Musí přiznat svou kapitulaci: zapečetěný hrob je nejen otevřen, ale je prázdný. Přesvědčili se, jak nicotná jsou všechna lidská opatření proti Boží moci a jeho záměrům. Uvědom si na tomto místě, jak mocný je i tvůj osobní nebeský strážce, kterého ti Bůh přidělil na celý tvůj život. Když se zmatení žoldnéri vzpamatovali ze svého šoku, museli konstatovat, že jim nezbyvá nic jiného než jít a oznámit tuto mimořádnou událost těm, kteří je sem postavili jako odpovědnou hlídku.

Svědectví zděšených vojáků je tak živé a bezprostřední, že se židovští předáci ani neodvažují o něm pochybovat. Dostalo se jim onoho znamení, o které žádali: chrám, který zbořili, je opět vystaven.⁽⁵⁾ Nyní jim Ježíš posílá jejich vlastní svědky, aby jim jeho důkaz potvrdili. Synedrium se narychlo schází, aby projednalo nečekanou situaci. Porada o této zářící skutečnosti je dlouhá. Je-li tomu tak, dopustili jsme se justiční vraždy. Všechno, co řekl, byla pravda. Všechno, co učinil, bylo správné. Zabili jsme Božího Syna, jak je psáno, ale k tomu se už přece nemůžeme doznat. Jak bychom vypadali před celým národem?

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 10,34a.37–43

Petr se ujal slova a promluvil: „Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: Jak Bůh pomazal Duchem svatým a moci Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel. A my jsme svědky všeho toho, co konal v Judsku a v Jeruzalémě. Ale pověsili ho na dřevo a zabili. Bůh jej však třetího dne vzkřísil a dal mu, aby se viditelně ukázal ne všemu lidu, ale jen těm, které Bůh předem vyvolil za svědky, totiž nám, kteří jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání. On nám přikázal, abychom to hlásali lidu a se vši rozhodnosti dosvědčovali: To je Bohem ustanovený soudce nad živými i mrtvými. O něm vydávají svědectví všichni proroci, že skrze něho dostane odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří.“

2. čtení – Kol 3,1–4

Bratři! Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život

Pokračování na str. 15

Mocní mají zato, že jsou pány všeho, i pravdy. Pokud jim nevyhovuje, tím hůře pro pravdu. Ale co s těmito příliš věrohodnými, a tedy příliš nepohodlnými svědky?

Koupili si zrádce, koupí si i svědky. Vyžádali si je od Piláta, aby znemožnili podvod. Dostanou velkou sumu, aby znemožnili pravdu. Výmyslem o tom, co se údajně stalo v době, kdy byli ponořeni do hlubokého spánku, mají vrátit otřesenou sebedůvěru všem, kteří se bojí živého Ježíše. Tomu, kdo nechce uvěřit a hledá si výmluvy, postačí i docela vratký a třeba i nesmyslný důkaz. Jen na to hlavní jakoby zapomněli: Co s živým Nazaretským? Není to přítel hříšníků? Modlil se za své nepřátele dřív, než zemřel. Jak rád by vás přijal, *ale nechtěli jste. Proto váš dům zůstane opuštěný*.⁽⁶⁾ *Kdo neposlouchá Mojžíše a proroky, neuvěří, ani kdyby někdo vstal z mrtvých*.⁽⁷⁾

Nediv se stínům, které vidíš často kolem sebe. Kolik to stínů nachází Ježíš ve svůj nejslavnější den. Jak na to odpoví? Až se snese soumrak prvního dne po sobotě, Pán přijde ke svým nevěřícím přátelům a dá jim moc, aby **jeho jménem odpouštěli hříchy**. Takový je *den, který učinil Pán, jásejme a radujme se z něho*.⁽⁸⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Lk 22,31; ⁽²⁾ tamt. 23; ⁽³⁾ tamt. 37;

⁽⁴⁾ Řím 6,5; ⁽⁵⁾ Jan 2,19 ⁽⁶⁾ Mt 23,37;

⁽⁷⁾ Lk 16,31; ⁽⁸⁾ resp. žalm 118

Hod Boží velikonoční

To, co dnes oslavujeme, shrnuje evangelium do krátké věty: *Vstal z mrtvých, jak řekl* (Mt 28,6). Podle souhlasného svědectví všech novozákonních textů představuje zmrtnýchvstání Ježíše z Nazareta **ústřední spásnou událost v dějinách lidstva a je to ústřední pravda naší katolické víry**. Ona představuje poslední základ naší víry v živého Boha. Pavel o tom nezaanechává nejmenší pochybnost, když říká v 1. listu Korintským: *Jestliže Kristus nevstal, marné je naše kázání, marná je naše víra* (15,14). Podobně to formuluje sv. Petr ve svém kázání Židům: *Pověsili ho na dřevo a zabili. Bůh jej však třetího dne vzkřísil a dal mu, aby se viditelně ukázal... On nám přikázal, abychom hlásali lidu a se vši rozhodností dosvědčovali: To je Bohem ustanovený soudce nad živými i mrtvými* (Sk 39-40,42).

V těchto stručných, ale vstízných větách je obsaženo apoštolské svědectví o smrti a zmrtnýchvstání Ježíše Krista, kterého se dostalo i nám. Na tomto svědectví spočívá naše víra a naše naděje.

Tři odpovědi

Zmrtnýchvstalý Ježíš se obrací nejdříve k ženám, které byly časné ráno u hrobu, aby pomazáním prokázaly mrtvému Pánu službu lásky. Ale od anděla se dovídají:

Ukřižovaný vstal, jak řekl... Rychle jděte a povězte jeho učedníkům, že byl vzkřísil z mrtvých (Mt 28,6n). Ženy se také ve zprávy nejdříve polekaly, ale pak plny radosti spěchají zvěstovat učedníkům tuto zprávu.

Ale ještě než k tomu dojde, potkají samotného Zmrtnýchvstalého. Ten, kterého hledaly, přichází jim vstříc a zdraví je. Matouš na tomto místě již nemluví o strachu žen, právě naopak: přistupují k Zmrtnýchvstalému jako k důvěrně známému a klanějí se mu. Ježíš

opakuje úkol, který ženám sdělil již jeho posel anděl: mají donést učedníkům zprávu, že žije.

Je nápadné, jak velikonoční texty opakovaně zdůrazňují úkol hlásat zmrtnýchvstání Ježíšovo jeho učedníkům. Máme dojem, že vedle skutečnosti zmrtnýchvstání je jeho ohlašování umístěno neodlučně na prvním místě. A skutečně tomu tak je. Od té doby nemají nám apoštolské říct nic důležitějšího než: „Ježíš žije, on skutečně vstal z mrtvých.“

Evangelium však hovoří i o „temné“ stránce. Je zde řeč o vojácích u hrobu a o velekněžích a starších židovského národa. Opět zde, jak je tomu často v lidských dějinách, má problém vyřešit náležitá suma peněz. Tak jako Ježíš padl do rukou nepřátel pomocí peněz, tak má být díky penězům zamlčeno i jeho zmrtnýchvstání. Jak však mohou římsí vojáci dosvědčit, že učedníci odnesli Ježíšovu mrtvolu, když sami spali, je těžko vysvětlitelné. Ale ani takové evidentní nesrovnalosti nevdí těm, kterým záleží na tom, aby utuflali pravdu, a na to jsou dobré peníze *až do dnešního dne* (srov. tamt. v. 15).

Ženám, které spěchají s radostnou zprávou k učedníkům, připadne takový hanebný útok podvodných lidí spíše jako záhada: jim ani zdaleka nepřišlo na mysl, že by bylo možno

o Ježíšově zmrtnýchvstání pochybovat. Musely se nejdříve naučit, že na deni velikonočního rána je možno odpovědět buďto vírou a klaněním, nebo nenávistí a lží.

Nový zákon však zná vedle těchto dvou ještě třetí možnou odpověď: otázky a pochybnost Tomáše. Jeho postoj zvláště výrazně popisuje Janovo evangelium (srov. Jan 20,24-29). Zprávy nám ukazují, že i otázky kritického zkoumání mají ve velikonočním poselství svou oprávněnost. Ježíš sám říká Tomášovi: *Blahoslavení, kteří neviděli, a přece uvěřili* (Jan 20,29).

Co nám však vlastně říká toto svědectví? Jak ovlivňuje velikonoční poselství konkrétně náš život?

I. Ježíš ukřižovaný žije - Bůh ho nezanechal ve smrti

Když politici a duchovní židovští vůdci naléhali na Ježíšovo ukřižování a požadovali je od římského prokurátora, mysleli, že jednájí rozumně. Argumentovali v zájmu národa, jak se domnívali: je lépe, aby zemřel jeden za všechny. Podle jejich pevného přesvědčení byl Ježíš evidentně rouhačem, který se vydává za Boha. Proto se domnívali, že Bůh stojí na jejich straně.

Bůh však stál ve skutečnosti nikoliv na jejich, ale na Ježíšově straně. Kříž nebyl porážkou v bezvýhodné smrti, nýbrž cestou k nové Boží slávě. Proto je třeba hledat Ježíše mezi živými, jak praví velikonoční evangelium. Ježíšovým zmrtnýchvstáním Bůh dokazuje: **Není Bohem smrti, nýbrž života, ke kterému volá také nás**. Proto Církev dnes jednoznačně vyznává: **Ježíš žije! Boží mocí porazil smrt**.

Boží mocí porazil smrti, nýbrž života, ke kterému volá také nás. Proto Církev dnes jednoznačně vyznává: **Ježíš žije! Boží mocí porazil smrt**.

II. Co říká velikonoční poselství pro náš život?

Velikonoční poselství nám říká především dvě věci: Bůh vzkřísil Ježíše z mrtvých (srov. Sk 10,40). Slavit Velikonoce znamená tedy přiznávat se k nekonečné Boží moci. Velikonoce nám říkají: **Boží moc je větší než moc smrti**. Ježíšovo vzkřísení jako velký skutek Boží moci je proto **počátkem nové budoucnosti, nového života v Bohu**.

Dnes je nemálo lidí i uvnitř církevních obcí, kteří nejen že zpochybňují, ale dokonce odmítají Ježíšovo zmrtnýchvstání. Skepse nebo odmítání, které ve všech dobách nacházelo své přívržence, je pochybností o Boží moci. Kdo Bohu nepřiznává moc vzkřísit mrtvého, pochybuje o Boží moci a nepřiznává Bohu vůbec nic. **Kdyby Bůh neměl moc nad mrtvými, nebyl by Bohem a my bychom byli obětí sebeklamu**. Máme však svědectví věrohodných lidí, kteří se zmrtnýchvstalým Ježíšem jedli

a pili: „Bůh ho vzkřísil z mrtvých.“ Ježíš je počátek, prvorozený mezi mrtvými (srov. Kol 1,18). **Bůh Ježíšovým zmrtvýchvstáním zdůvodnil naši vlastní naději na zmrtvýchvstání.**

Velikonoční víra se nedívá na prázdný hrob ani se neohlíží zpět, nýbrž dívá se na to, co přijde, co vyznáváme ve své víře: „Očekávám vzkříšení mrtvých a život budoucího věku.“ Velikonoční poselství obsahuje neodvolatelný Boží příslib pro každého, kdo věří, že i jeho Bůh vzkřísí z mrtvých. **A všem, kteří jsme pokřtěni v Ježíšově smrti a zmrtvýchvstání, slibuje Bůh nikdy nekonečný život ve své sláve, nekonečné velikonoční ráno.** To nám Bůh zaručuje ve své lásce a věrnosti.

III. Zmrtvýchvstalý Ježíš je základem naší radosti

To, co dnes o Velikonocích slavíme, zní stručně: zmrtvýchvstalý Ježíš je náš život a naše vzkříšení. Ježíš přišel, aby vykoupil hříšný svět. Chce, aby všichni lidé měli účast na jeho vítězství nad hříchem a smrtí. **Smrtný člověk má získat účast na nesmrtelnosti vzkříšeného Krista.** Pavel píše ve svém prvním listu Korinťanům: *Přijali jste radostnou zvěst a ona vás vede ke spáse (15,1-2).* To, co je nám zde přislíbeno, může nás naplnit velikonoční radostí: má to posílit naši naději, kterou nám dává Kristus, Přemožitel smrti. Ve velikonočním hymnu z 5. století se zpívá:

*Vítěz tmu pekla rozdrtil,
korouhev slávy rozvinul
a jasné nebe otevřel.
Tmy vládce spoutal řetězy.*

Právě Velikonoce jsou svátkem té největší a nejoprávněnější radosti.

Kéž bychom spolu se zbožnými ženami a Tomášem v životě i ve smrti trvali na pevném vyznání, na kterém závisí náš život a naše zmrtvýchvstání: „On skutečně vstal z mrtvých!“ Amen.

Z-sks- 13/02 přeložil -lš-

První den po sobotě

Všichni evangelisté označují den Kristova zmrtvýchvstání jako *první den po sobotě*. Když čteme toto označení, nevidíme v tom nic neobvyklého, když Ježíšova smrt nastala nesporně v předvečer soboty, která byla spojena se svátkem Paschy. Po sobotě časně ráno našly již ženy prázdný hrob. Večer tohoto prvního dne po sobotě ukázal se Ježíš svým učedníkům v zavřeném Večeřadle.

Ukazuje se ovšem, že v tomto zvláštním označení dne zmrtvýchvstání v evangeliích se skrývá hluboké teologické poučení, k jehož pochopení je třeba využít starozákonní texty a znalosti židovské liturgie. Zastavme se tedy u těchto otázek, abychom z evangelií vyčetli i to, co je nám zatím z důvodu nedostatečné znalosti jakoby skryto.

Pro Izraelity byl svátek Paschy spojen se svátkem padesáti dnů, zvaným slavnost týdnů. Tyto dny se počítaly právě od prvního dne po sobotě Paschy, tedy právě ode dne Kristova zmrtvýchvstání. Ten den byl v kalendáři zvláště vyznačen. Byla s tím spojena liturgická činnost.

V knize Levitikus čteme: *Potom si odpočítáte ode dne po dni odpočinku, do dne, kdy jste přinesli snopek k oběti, plných sedm týdnů, až do dne po sedmém dni odpočinku napočítáte padesát dní a pak přineseš Hospodinu novou přídatnou oběť (Lv 23,15-16).*

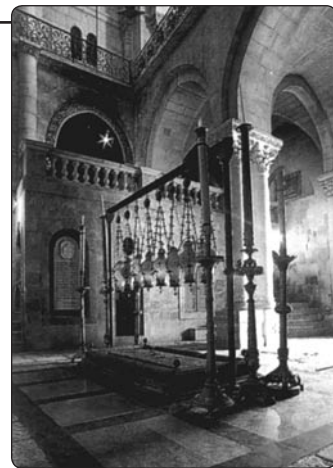
Citovaný předpis ukládá odpočítat padesát dní. V den, kdy se odpočítávání začínalo, přinášela se oběť prvního snopu ječmene. Proto se ten den nazýval *dnem svatého snopu*. Při západu slunce se do svatyně přinášel snop a kněz nad ním vykonal gesto houpání ve čtyřech směrech a gesto pozvedávání. Byla to děkovaná oběť za dar úrody a také za manu, kterou kdysi Izraelité sbírali na poušti.

Ode dne snopu mělo následovat padesát dnů až do slavnosti týdnů, pravdivého odpočinku a nového začátku, který byl po sobotě. Žně, které začínaly v den zmrtvýchvstání, končily po padesáti dnech. Žně po Kristově zmrtvýchvstání budou trvat do konce časů a tehdy přinesou plod hojnosti.

Zdůraznění dne zmrtvýchvstání jako prvního dne po sobotě nám dovoluje dívat se na Pána jako na první plod obětovaného Bohu. Právě v tom čase, kdy se Kristus zjevil ve Večeřadle, konalo se ve svatyni skládání prvních ječmenných snopů. Tam rolníci přinášeli svou úrodu. Do Večeřadla, které se stane matkou všech křesťanských chrámů, přibyl sám Kristus jako první plod; On, který je obětí i obětí, nejen přináší, ale je **prvotinou** (srov. 1 Kor 15,20).

V této souvislosti můžeme mluvit ještě o jedné analogii. Židé přinesli v období Paschy první klasy a doplnění obětování prvotin byl obřad připadající na padesátý den. Křesťané si v době Paschy připomínají Kristovu oběť, která získává jako své korunování v padesátý den **seslání Ducha Svatého**.

Kristus, který přichází k apoštolům v čase, kdy se přinášel

první plod, vdechl na apoštolů a řekl: *Přijměte Ducha Svatého! Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je zadržíte, tomu jsou zadrženy (Jan 20,22-23).*

Duch Svatý byl Církvi, představované apoštolů, dán již v den zmrtvýchvstání. Ptáme se proto, jaký vztah to má k seslání Ducha Svatého popisovanému ve Skutcích apoštolů. V židovském liturgickém kontextu spojení dne prvního snopu s padesátým dnem ukazuje vztah mezi Paschou a Letnicemi.

Obě tyto události se odehrávají na stejném místě, ve Večeřadle. V prvním případě je Duch vdechnut samotným apoštolům, v druhém případě je ve Večeřadle několik desítek osob. Podle židovských předpisů to byl počet potřebný do složení příslušného společenství. Máme zde tedy nejprve zádavek Církve a pak její právně dostatečnou reprezentaci. V den zmrtvýchvstání sestupuje první plod Kristova vítězství a následně přichází jako plný dožínkový dar padesátý den, kdy Židé přinášeli dožínkovou oběť v jeruzalémském chrámě. Nejsou to tedy dvě rozličné události, nýbrž jedna – započatá a dokonaná ve svém plném bohatství.

Biblický odkaz můžeme tedy plně pochopit jen v kontextu všeho toho, co se dělo ve vyvoleném národě a bylo přípravou na jeho příchod. Celý Zákon, dějiny a liturgie byly vlastně takovou přípravou.

*Poslanec Serca Jezusowego 99
překlad -lš-*

Ježíš Kristus vstal a žije

Pastýřský list olomouckého arcibiskupa
Mons. Jana Graubnera na Velikonoce 2003

Draží bratři a sestry,
zmrtvýchvstání Pána Ježíše je přesvědčivým znamením jeho božství a též projevem jeho vítězství nad smrtí i hříchem. A protože jsme křtem včlenění do Kristovy církve, do jeho tajemného těla, je jeho vítězství i naším vítězstvím. Jeho velikonoční radost je i naší radostí.

On se proto stal člověkem, on se proto stal jedním z nás a natolik se s námi sjednotil, že vzal na sebe naše hříchy, vzal na sebe naše dluhy vůči Bohu. Dal se přibít na kříž jako dlužní úpis na znamení, že naše dluhy jsou skrze jeho smírnou oběť zaplacené a my jsme tak z hříchu vykoupeni.

To je důvod k jásavé radosti. To je důvod k vděčnosti a k hlubšímu přilnutí ke Kristu. Vzpomeňme na lidi, které Ježíš uzdravil. Nechtěli už od něho odejít. Chtěli s ním zůstat po celý zbytek života. Uzdravení se nechtějí vrátit do svých nemocí. Křesťan osvobozený z hříchu se nechce vrátit do otroctví špatnosti.

Velikonoční radost z vykoupení zavazuje i nás k tomu, abychom zůstali ve svobodě, ke které nás osvobodil Kristus. Prožívanou radost z osvobození u všech, kteří v tyto dny přijali svátost smíření, umocňuje osobní smíření s Bohem. Bylo by projevem nevděčnosti, ale i hlouposti, kdybychom se znovu vraceli do pout zlovyků a hříchů. Proto využijme síly, která pramení z radosti velikonočního vítězství, a krácejme životem jako lidé svobodní, které si sám Kristus vybral za své přátele.

Co však pro nás znamená zůstat s Kristem, spojit svůj život s tím, který se s námi sjednotil až k smrti na kříži?

Svatý Pavel říká: Na svém těle doplňuji to, co zbývá do pl-

nosti Kristových zásluh. To neznamená, že by Kristova oběť byla nedokonalá a my ji mohli nějak vylepšovat. My všichni, které Kristus vykoupil a kteří jsme přijali jeho pozvání do církve, tvoříme s ním jedno tajemné tělo, v mystickém smyslu jsme v Kristu, jsme Kristus. On je naše hlava, my jeho tělo. Pak má smysl i každá naše bolest, křivda či nezdár, když je ve spojení s Kristovou obětí nabízíme nebeskému Otci jako dar z lásky a znamení smíru, a to nejen za sebe, ale i za jiné, třeba i za ty, kteří ještě Krista nepoznali.

Jsme součástí nejen Kristova těla, ale také lidské společnosti, našeho národa. Statistika říká, že český národ vymírá. Politici stojí před problémy: když nejsou děti, které by jednou pracovaly na staré důchodce, nebudou důchody a bude třeba pracovat téměř až do smrti. Když se nebudou rodit Češi, budou se k nám muset stě-

hovat lidé jiných kultur, a čím více jich bude, tím více se jim budeme podřizovat a půjdeme-li do krajnosti, ztratíme i český jazyk. To není strašení, ale jako rozumní lidé nemůžeme zavírat oči před skutečností a jejími logickými důsledky.

Jako křesťané prožívající radost ze vzkříšení známe a máme klíč k naději. A to nejen pro sebe. Křtem jsme dostali způsobilost probouzet naději i v našich bližních, v našem národě, v naší společnosti.

Žít život pro sebe, pro vlastní požitky a zážitky, to uzavírá kruh sobectví do sebe a končí smrtí bez vzkříšení. Takový by mohl být i osud národa. Napak láska, která nehledá sebe a žije proto, aby se rozdávala, je schopná i oběti a z jejího umírání sobě se rodí nový život. Budeme-li žít Velikonoce i v praktickém životě, budeme svědky i nového vzkříšení národa, budeme lidmi naděje.

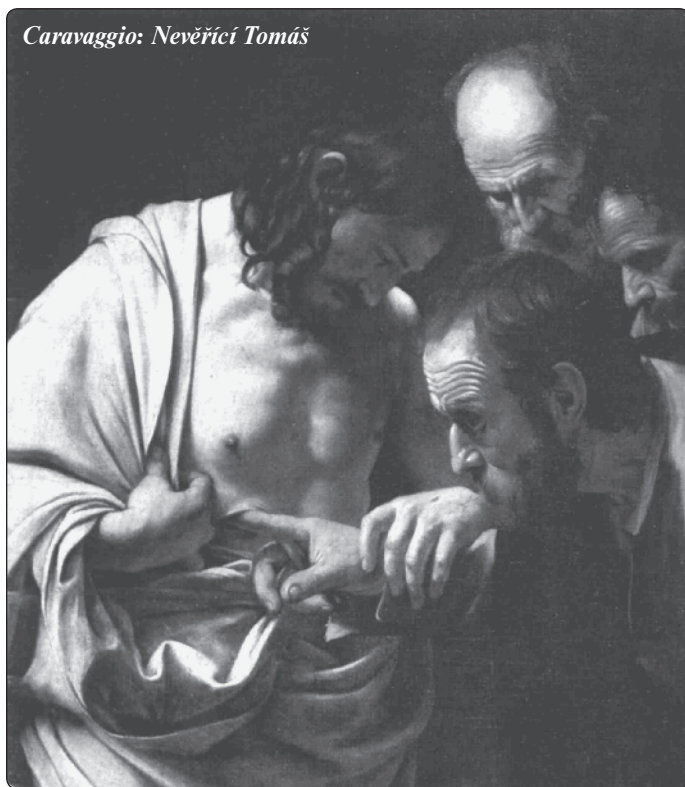
V některých farnostech prožíváte obavy o církve, která u vás neroste. Neplačte. Kristus vstal z hrobu a žije. Církve, která se zrodila z Kristovy velikonoční oběti, roste svědec-

tím učedníků o Zmrtvýchvstání. Proto mějte odvahu mluvit s druhými o všem, co Bůh dělá ve vašem životě, co pro vás znamená, jak s ním žijete. Neбудme zahleděni do sebe a svých starostí, nebojme se o církve ani o národ, nelekejme se zla, které se valí světem, ale zahledme se na Krista, který přemohl zlo. On je dárce života. V něm je naše budoucnost.

Také v některých rodinách prožíváte bolesti, nepochopení či rozdělení. Mějte odvahu svěřit Kristu s upřímnou důvěrou všechno a všechny. Nepovažujte se za příliš důležité. Uchváčení Zmrtvýchvstáním zapomeňme na sebe. Ba nejednejme už ve svém jménu, ale ve jménu Ježíše. To se daří tehdy, když chceme a děláme, co chce on. On slíbil, že kde jsou dva nebo tři shromážděni v jeho jménu, tam je on uprostřed nich. A pokud se nenajde druhý, který by byl ochoten být s vámi v Ježíšově jménu, obejměte v té bolesti Ježíše ukřižovaného a opuštěného. Pak nebudete sami. Budete s Kristem. A Kristus se jako zmrtvýchvstalý zjeví i mezi vámi jako po svém zmrtvýchvstání mezi učedníky. On sám posílí naši víru, promění atmosféru, uzdraví vztahy.

Opravdově uvěřit, že Kristus vstal a žije, to nebylo lehké ani pro apoštoly tehdy v Jeruzalémě, ani pro nás dnes. Marie uvěřila, až ji oslovil jménem, apoštolové, až s nimi pojedl. Tomáš si mohl sáhnout do jeho ran. Pak se však vzkříšení pro ně stalo skutečností, za kterou stálo za to obětovat i život, jistotou, která změnila svět. Každému z vás přeji a vyprošuji tuto jistotu Kristova vítězství, pevnou naději v naše vzkříšení a šťastnou radost z jeho přítomnosti v každém prostředí, v každé chvíli. Pak uvidíme požehnané plody uzdravujícího vykoupení v našich rodinách, ve farnostech i v národě.

K tomu vám ze srdce žehná
+ arcibiskup Jan

Caravaggio: Nevěřící Tomáš

Velikonoční příběh

Nad hlavami lidí se ozýval silný hlas, který s velkou přesvědčivostí tvrdil: „Na vaše modlitby nedostáváte žádnou odpověď. To je pouze fikce. Nenechte si nic nabulíkovat. Trochu zdravého rozumu! Žádný onen svět není. Smrti všechno končí!“

Stalo se to v jednom živém městě. Mluvíci stál na podstavci pomníku jednoho velkého myslitele. Byl to talentovaný

řečník a uměl lidi přesvědčit. Mnoho přítomných mu naslouchalo s uspokojením. Všechno se snažil dokázat, že Bůh neexistuje a že modlitba je zcela neúčinná. Skončil prohlášením, že je

ochoten o této otázce s kýmkoliv z přítomných diskutovat. Hned nato se ozval jeden muž: „Přijímám výzvu!“

Lidé udělali tomuto obhájci modlitby místo, aby mohl vystoupit na podstavec pomníku před očekávající publikum. Muž byl velké postavy a dobře oblečený. Ale nebyl to rozený řečník a neměl sebevědomý postoj svého protivníka. Chvilí se díval po tvářích přítomných, kteří čekali na to, jak zahájí diskusi. Na čele se mu objevily krůpěje potu, když se ujal slova.

„Milí přátelé,“ zvolal, „já nejsem zvyklý mluvit na veřejnosti. Ani jsem nechtěl přijít na toto setkání a nehodlám napadat to, co ten pán tady řekl. Ale protože popíral, že modlitba má nějaký účinek, a chtěl, aby mu někdo dokázal, že to tak není, pocítil jsem potřebu k tomu říct své stanovisko.“

Posлуhači zatleskali jeho rozhodnému a upřímnému vstupu. On pokračoval: „Vidíte před sebou muže, který patřil mezi ty nejubožejší v tomto městě. Byl jsem pijan, hráč,

tloukl jsem svoji ženu, zkrátila surovec. Moje žena i dítě se bály, když mě slyšely přicházet. Ale jak jsem byl zlý a zkažený, moje žena, aniž jsem to věděl, se za mě celé roky modlila a učila i moje dítě, aby se za mě modlilo.

Jednou jsem se vracel domů nečekaně brzy a náhodou jsem byl ještě strážlivý. Když jsem pootevřel dveře, žena se právě chystala uložit dcerku na lůžko. Zůstal jsem chvíli zcela potichu... a tu jsem slyšel: moje dítě se za mě modlilo: ‚Milý Pane Ježíši, zachraň mého milého tatínka!‘ A zatímco se takto modlilo svou prostou dětskou řečí, slyšel jsem, jak žena s povzděchem dodává: ‚Pane Ježíši, odpověz na její modlitbu!‘

Ony nevěděly, že je poslouchám. Potichu jsem zase odešel z domu. To, co jsem mimoděk vyslechl, udělalo na mne veliký dojem. Modlitba moje dcerušky mi zněla stále v uších: ‚Milý Pane Ježíši, zachraň mého milého tatínka...!‘

Byl jsem pro ni ještě milý? Ani si nevzpomínám, kdy dostala ode mne pusy. Hrdlo se mi stáhlo. Pocítil jsem v očích slzy a zvolal jsem nahlas: ‚Pane Ježíši, odpověz na modlitbu mého dítěte!‘

A On to udělal. Dnes jsem se vrátil na své místo v rodině. Moje minulost byla očištěna Kristovou krví. Uznejte, že by to byla ode mě zbabělost, kdybych tady před tím pánem mlčel. Mohu dělat něco jiného, než věřit, že je Bůh, který nejen slyší, ale i vyslyší?“

Ateista nevěděl, co by na to odpověděl, a lidé se mlčky rozešli.

Podle Zusammenhang
březen 2002, č. 24

Relikvie „Ježíšova bratra“?

Před několika měsíci vyvolala média velkou senzaci kolem tzv. osária (antické urny k uchování tělesných pozůstatků), na kterém byl nápis: *Jáqov bar Josf áhvi di Jeschúa* – Jakob, syn Josefa, bratr Ježíše.

V Novém zákoně se na několika místech hovoří o „Ježíšových bratrech a sestřích“. Např. u Matouše čteme: *Copak to není syn tesařův? Copak se jeho matka nejmenuje Maria a jeho bratři Jakob, Josef, Šimon a Juda? A nežijí mezi námi všechny jeho sestry?* (Mt 13,55–56) A v listě ke Galatským čteme: *Za tři roky jsem se odebral do Jeruzaléma, abych z vlastní zkušenosti poznal Petra a pobyl jsem u něho patnáct dní. Z ostatních apoštolů jsem však viděl jen Jakuba, bratra Páně* (Gal 1,18–19). Z tradičního katolického pohledu se pod těmito „bratry a sestřemi“ rozumí vždy bratranci a sestřence a jiní pokrevní příbuzní, neboť Mariino panenství zůstalo neporušeno i po Ježíšově narození. I když tuto nauku zastával ještě i Martin Luther, dnešní evangeličtí teologové již hovoří o rodných bratrech a sestřích. Biblický text sám takovou interpretaci připouští. Exeget Klaus Berger však k tomu říká: „Maria zůstala po porodu pannou, všechno ostatní by snižovalo Boží důstojnost.“ Představuje tedy Jakubovo osárium důkaz, že Ježíš měl ještě tělesné sourozence?

V Ježíšově době pohřbívali v Palestině mrtvé do skalních hrobů, které se zvenčí uzavíraly velkým kamenem ve tvaru kola (srov. Ježíšův pohřeb Mk 15,46). Když se tělo rozpadlo, mohl být hrob použit znovu (Jan říká výslovně v 19,41 o Ježíšově hrobu, že v něm ještě nikdo nebyl pochován). To, co z mrtvolky zůstalo, bylo před opětovným použitím hrobu uloženo do zvláštní urny –

osária, označeno jménem a znovu zvlášť pochováno. O takovém osáriu se jedná i v našem případě. Nejsou v něm již dávno žádné kosti. Nebylo totiž objeveno bezprostředně, nýbrž nacházelo se již delší čas v soukromém vlastnictví. Teprve v říjnu 2002 se v *Archaeological Revue* objevil senzační článek a osárium bylo nějaký čas vystaveno v Královském muzeu v Ontáriu.

Přesný archeologický původ osária není tedy možno již bezpečně určit. Je však docela možné, že pochází až z Ježíšových dob. Problém autenticity se však týká nápisu. Již letmý pohled ukazuje, že jeho druhá část je zhotovena jinou rukou. První polovina („Jakub, syn Josefův“) je zhotovena zručnou a literárně vzdělanou rukou. Písmo je vyrovnané a gramaticky správné. Jinak je tomu s druhou polovinou nápisu („bratr Ježíšův“). Na obraze je zřejmé, že ho pořídila neumělá ruka. Písmo se naklání k levé straně (v aramejštině se píše odprava doleva) a obsahuje pravopisné chyby. Příslušní odborníci označili druhou část jednoznačně za falzifikát, a to již antický, z doby 3. nebo 4. století. Ani z tohoto hlediska není tedy možno argumentovat, že by Maria měla více dětí.

K tomu ještě další detail k „Pánovu bratru“ Jakobovi. Není možno ho zaměňovat s apoštolem Jakubem, Janovým bratrem. Ten byl podle zprávy Skutků apoštolů popraven mečem za Heroda v roce 42. „Jakub Mladší“ patřil po vyhnání apoštolů z Jeruzaléma k předním postavám jeruzalémské církevní obce a platil za jejího prvního biskupa (srov. Sk 12,17). Kolem roku 62 zemřel za velebně Annáše II. mučednickou smrtí za svého „bratra Ježíše“.

Betendes Gottes Volk 1/2003

Touha po pravdě spojuje

Co může spojit lidi rozličných světových názorů? Jak se má uskutečnit pravý dialog? Mnoho lidí dnes tvrdí, že žádná ze zúčastněných stran nesmí své vlastní přesvědčení považovat za jedinou pravdu! Následkem toho se předpokladem pro pokojné soužití stalo tvrzení, že není v žádném případě možné vycházet z přesvědčení, že existuje jediná pravda.

Biskup Laun ukazuje, že právě tím se znemožňuje základ skutečného dialogu. Co lidi nejvíce spojuje, je touha po pravdě. Teprve když se partneři dialogu spolu snaží najít pravdu, může z toho povstat seriózní vztah. S tím je možné absolutně spojit bezpodmínečný respekt vůči mínění druhého. V důsledku toho nestojí v protikladu k pokojnému dialogu ani misijnářské úsilí.

I. „Misie“ ve znamení rozporu

Jak samozřejmou byla ještě v čase mého dětství misie! Misiónáři platili v církevních společenstvích za zářící hrdiny křesťanství, v nesčetných kázáních se vyzvedávalo, jak realizují příkaz „Jděte do celého světa“, a tak se v srdcích dětí ukládala myšlenka stát se misionářem či misijní sestrou. Kdo si nevzpomíná na obrázky černých dětí v katolických misijních časopisech, jejichž největší bídou dle doprovodného textu bylo to, že nebyly pokřtěny! Téměř všechny řády měly také své misijní stanice.

I. a) Tolerance mnoha pravd

Mezitím proti rozkvětu této misijní horlivosti zavanul studený přídech, který odvál nejen přesvědčení o možnosti, nýbrž také o smyslu a dokonce i o morálním oprávnění misijního působení. V mnoha případech je dokonce zcela zadusil. Jeden z důvodů dnešní skepse proti misii je dnešní mluva o pravdě v množném čísle, která se stala zvykem: klade se důraz na to, jako by to bylo evidentní a nepotřebovalo již žádného dokazování, jmenovitě mnohost „pravd“. Přitom se předstírá, jako by otázky pravd všeobecně a náboženské víry zejména byly druhem kulturních statků, které náleží k identitě určitého národa nebo také jednotlivých li-

dí. Pokus odejmout ji někomu prostřednictvím misie nebo jiného pokusu o obrácení se proto považuje za krivdu, nedostatek úcty k druhému a duševní znásilňování; tvrdí se, že mnohem pokornější je respektovat člověka jiného názoru či jiné víry; z toho prý vyplývá, že je zapotřebí zřít se domyšlivého nároku na absolutní pravdu; bylo by prý ješitné věřit, že mám já sám pravdu a nepřiznat ji ostatním.

Přijetí tohoto tolerantního postoje se dnes ostatně považuje za ideální základ pluralistické společnosti: nikdo nemá pravdu či ji mají všichni, žádná pravda není lepší než ty ostatní, všechny pravdy jsou rovnocenné. Ten tolik proklamovaný pluralismus se přitom ozdobí výrazy vlastností, které jej posuzují podle estetického kritéria louky, a proto jej shledávají dobrým, když je pokud možno „pestrý“; používá se též kritérium supermarketu: čím větší nabídka, tím lépe!

Z křesťanské strany k tomu přistupuje v mezináboženském dialogu ještě další článek: říká se, že tyto rozličné pravdy jsou více či méně rovněž „zjeveními“, a proto také cestami k Bohu pro člověka, což je další důvod k tomu, aby se od základu upustilo od jakékoli misie. Mimochodem, toto stanovisko je především vzhledem k islámu jednostranné: zatímco se někteří křesťané předhánějí v ujišťo-

vání, jak pravdivý, dobrý a spásonosný je islám, z povoláných islámských úst jsme obdobný názor vzhledem ke křesťanství sotva kdy zaslechli!

Za „fundamentalistické“, což má znamenat totéž jako nemorální a nebezpečné pro pokojné soužití, se považují oproti tomu dva názory:

– Za první: nárok člověka či určité skupiny na to, aby na rozdíl od ostatních v nějakém smyslu „vlastnila“ pravdu;

– Za druhé: vůli a pokus přesvědčit ostatní o vlastní pravdě, tedy jak se dnes soudí v nepříznivém slova smyslu „provádět misie“.

Při setkáních protestantů s katolíky to dnes potom zaznívá tak, jak jsme před nedávnem slyšeli z úst jedné úctyhodné luteránky v Rakousku: „Křesťanství... má budoucnost jen tehdy, když se bude prožívat na základě jasných konfesních stanovisek a sesterského zrovnoprávnění a ekumenické otevřenosti mezi muži a ženami. Pod heslem ‚smířené odlišnosti‘ máme před sebou budoucnost. Jako lidé, kteří se nepartnersky prou o nadvládu, kteří si navzájem upírají pravdu, i tací, kteří se domnívají, že jsou lepší než ostatní křesťané, poskytujeme světu politováníhodnou podívanou a zanikneme v náboženské nabídce supermarketů. Ekuména nemůže... být návratem do lůna římskokatolické církve, to musí být každému jasné, když se díváme na svět, ve kterém existuje pestrost konfesí.“

I. b) Příklad: Odmítání „misie u židů“

Z docela jiného duchovního kořene přichází odmítání misie u židů. U mnoha z nich nevyvolává myšlenka, že by se mohli obrátit ke Kristu, jen nepochopení, ale samu ideu považují za urážlivou – za „drzost“, jak mi jednou řekl můj židovský partner. U velkého a ušlechtilého Abrahama Heschela to znamenalo následující: „Misie k židům je požada-

vek na jednotlivé židy, aby zradili svou společnost, své kořeny i svou svatou historii.“ Není pochyby, že pak misii k židům odsuzuje. „Tato alternativa je k naší existenci jako židů sebevraždou.“ Na jednoho křesťanského přítele vznesl následující zaklínací otázku: „Je skutečné vůli Boží, aby už na zemi nebylo židovství? Byl by to skutečně pro Boha triumf, kdyby se již svitky Tóry nevyjímalý ze schránky a její úryvky se již nečetly v synagoze, kdyby se nepronášely naše staré hebrejské modlitby, které se modlil i Ježíš, kdyby se v našich rodinách již nedodržel zákon Mojžíšův? Bylo by to skutečně ke slávě Boží, mít svět bez židů?“ Na jiném místě prý Heschel jednou řekl, že by šel raději do Osvětlení, než by se stal křesťanem!

Pro křesťanské uši to může z počátku vyznívat bolestivě, ale postačí, pomyslíme-li na některé světce a mučedníky, abychom tomu porozuměli: Heschel je na míle vzdálen toho, aby opovrhoval křesťanstvím, jeho postoj je jen výsledkem jeho bezpodmínečné věrnosti Bohu Izraele.

Ze strany křesťanů existuje dnes dostatek hlasů, které dávají Heschelovi (a pochopitelně i mnoha jiným) za pravdu.

V zastoupení katolické strany se dá uvést dokument, který byl vypracován z pověření amerických biskupů a ve kterém se říká: „Jakákoli činnost, která směřuje k pohnutí židů ke konverzi na katolickou víru, nemůže už být katolickou církví akceptována.“

Ještě více je tato tendence vyjádřena u evangeliků: v roce 1999 konstatovalo „Sdružení židů a křesťanů při německém evangelickém církevním dnu“ po některých teologických úvahách: „Proto odmítáme jakékoli snahy křesťanů, kteří vzhledem k židům podnikají přímé pokusy o obrácení nebo je nepřímo podporují. Misijní příkaz neposílá křesťany k židům, ale k ostatním národům země.“

II. Důležitost pravdy pro lidi

Ve svých předpokladech a zejména ve své duchovní úrovni jsou oba postoje, které jsem jako příklad uvedl, silně rozdílné, ale mají přesto jednoho společného jmenovatele: otázku po pravdě a otázku po významu pravdy pro lidi.

II. a) Jedna pravda, či „pestrý svět“ mnoha pravd

Mnoho lidí se domnívá, že o pravdě je možné mluvit v množném čísle, protože to je pohodlné tak myslet a protože sedlí na lep známým, leč mylným přirovnáním.

Jedním z těchto sugestivních obrazů je Lessingova parabola kruhu. Jako se nedá odlišit skutečný kruh od dobře udělané imitace, je rovněž nepoznatelné, které z rozličných náboženství je skutečně to „pravé“.

Jiný příběh vypráví o slonu, kterého mělo několik slepců popsat. Dle toho, kterou část jednotlivci osahali, měl jeden z nich slona za sloup, druhý za špičatý kůl a další za střepec. Ale slon je ve skutečnosti toto vše, protože má kly, ocas a mohutné nohy.

Chyba obou příběhů leží vlastně na dlani, jen jejich proslulost a zdánlivá evidence jim na první pohled propůjčují svůdnost. Kruhy se podobají, ale „náboženství“ jsou na nejvyšší míru rozdílná. Předpoklad je chybný, proto je chybný i výsledek. A co se týče slona – závěr, který vyplývá z ohmatání, je nepřipustný. Rozdílné zkušenosti se nevztahují na jednu a tu samou skutečnost, neohmatává se slon, ale vždy jen jeho část, a to část rozdílná. Závěr, že slon je proto právě tak tvrdý jako měkký, je nepřesný, a proto chybný, i když jednotlivé výpovědi souhlasí („čeho jsem se dotkl, je...“) a neodporují si.

V zásadě postačí položit tu otázku dítěti, abychom dospěli k poznatku: neexistuje dvojí pravda, ať o Bohu, o Ježíši,

o Mohamedu či o Buddhovi, odpověď na přesně tutéž otázku může být vždy jen jedna!

Vtipným způsobem to vyjadřuje historika o jednom mudrci: Když chtěl uklidnit dva lidi, kteří se hádali, dal oběma za pravdu. Na udivenou otázku jednoho ze svých žáků, že je přece nemožné, aby v té záležitosti mohli mít pravdu oba, odpověděl mudrc: „Ty máš ovšem také pravdu!“ Posлуhač se smál – a jeho smích potvrzoval: věděl, že myšlenka dvojí pravdy o jedné a téže věci je nesmyslná. Tato anekdota je vlastně filozofickým vyvrácením jednoho omylu a je pádně logická.

Všechny předváděné obrazy jsou použity zavádějícím způsobem. Louky mají být „pestré“, hypermarkety mají být dobře zásobeny, kruhy není možné bez dalšího odlišit a slon má rozličné části těla, ale pravda je a zůstane jen jedna! Otázka po pravdě je sama v sobě, nedá se přeměnit v otázku estetiky („pestrá louka“), morálky („pokora“ a „tolerance“), kultury („smírná různost“) či identity („úcta ke druhému“ místo „znásilnění“). Tvrzení o četnosti pravd je absurdní hrou s pojmy, není jen něčím nepřekvapujícím, je zatemněním pravdy mnoha omyly, a tedy zlem. Nebo jinak řečeno – pravda je nepravidelné slovo, jehož množné číslo znamená omyl.

Možná se někdo domnívá, že pravdu o Bohu a o tajemství člověka není možné nalézt, ale i ta (domněle) nezjistitelná pravda je a zůstává v jednotném čísle.

A protože tomu tak je, stal se dokument „Dominus Iesus“ dobrodiním, skutečným osvobozením. Ekumenický dialog právě tak jako rozmluva s ostatními náboženstvími spočívá na přesvědčení, že o Bohu existuje jen jedna pravda a že omyl ve vztahu k této pravdě jsou zlem, že v srdci každého člověka existuje touha po pravdě a v jeho svědomí zní Boží příkaz: „Snaž se o poznání pravdy!“ Proto spolu

mluvíme, vše ostatní by dialogu odebralo jeho vážnost.

II. b) Misie – povinnost lásky

Misie ano, či ne? Pochopitelně ano, misie je nejen oprávněná, ale je dokonce požadavkem lásky. Vyplývá z podstaty pravdy a odpovídá lidské přirozenosti, která žije ve společenství a může žít jen z výměny s druhými. Obzvláště lehce se to dá znázornit na misii u židů:

V Janově evangeliu se vypráví, jak potká Ondřej Ježíše a pozná, kdo je. Krátce nato potká svého bratra Šimona a řekne mu: „Nalezl jsem Mesiáše.“ Pak jej zavede k Ježíši – a začíná vztah jeho bratra k Ježíši, který změnil a určil celý jeho další život. To, co udělal Ondřej, byla klasická „misie“ a prokazuje se jako to nejsamozřejmější na světě:

Co může být pro dva židy důležitějšího než příchod Mesiáše? Pro žida Ondřeje by to byl nesmírně těžký prohřešek proti lásce, kdyby svému bratru nevyprávěl o svém objevu: Ten po tisíciletí očekávaný je konečně tady!

„Misijní činnost“ Ondřejeova, jeho „řeč“ a jeho „zavedení k Ježíšovi“ změnilo identitu jeho bratra vskutku výrazně. Ale tato změna náleží vždy k dynamice života, k jeho nároku na pravdu! Ondřejeova misie odpovídá zákonu společenství lidí: všichni lidé mají nárok na pravdu, proto si ji vyměňují, pomáhají si a běží za svými bratry a sestrami, aby se s nimi rozdělili o to, co našli.

Pokud ale jde o hněvivé odmítnutí misie u muže jako je Heschel, to spočívá v jeho hlubokém přesvědčení o pravdě židovského náboženství, a ne v jejím zpochybnění. Ale proč by spolu nesměli přesvědčení lidé hovořit o svých rozličných přesvědčeních? Proč by nemohli porovnávat základy své víry? Proč bychom nesměli sdílet svá přesvědčení já jemu a on mně? Rád bych se Heschela zeptal:

Jak by mohl Bůh na konci věků (v křesťanském či židovském smyslu) shromáždit dohromady židy a křesťany, pokud by byla konverze a k ní náležející misie zavrženímhodným činem?

Pokud se týká jeho strachu o židovství, o kterém hovoří jako o velkém bohatství svého národa, odpovídám mu slovy jeho dřívějšího bratra v rabínském úřadě, Zolliho, který se nechal pokřtít a řekl: „Nezřekl jsem se synagogy, křesťanství je jejím dovršením.“ Ne, my křesťané si nepřejeme „svět bez židů“, ale jako Bůh podle židovského očekávání shromáždí svět, tak očekávám i já, že se před Ježíšem Kristem skloní každé koleno. Znamená to snad konec židovství? Nikoliv, chápu to jakožto uskutečnění toho, co Heschel tak důrazně popisuje jako splynutí židů a křesťanů. Položil bych mu otázku jinak: Pokud by i on – jako mnoho židů před ním, od Pavla až po Editu Steinovou – poznal v Ježíši očekávaného Mesiáše, nenásledoval by jej, ačkoli je žid? Neviděl by v následování Ježíše Krista právě proto, že je žid, nikoliv konec své židovské existence, nýbrž naopak naplnění toho, co mu jako židu jeho Písmo neustále říkalo?

Pravda je, že by to byla cesta k opravdové lidské a oblažující pestré mnohosti, kdyby byli všichni lidé katolíky a všechny svatyně a chrámy byly katolickými kostely! To nemá nic společného s ješitností, protože katolíci vědí: zjevení Boží je darem shůry, který opatrujeme ve hliněných nádobách. Jak bych mohl mít klamnou představu o daru, který chce Bůh dát všem, protože všechny miluje? A nikdo by přitom neztratil. Neboť ať žije někdo v jakémkoli náboženství, vše, co je dobré, nejen že smí, ale dokonce má a bude nalézat i v Kristu nové a očistěné. Ježíš je Slovo Otce, které se stalo tělem – to ve víře pochopit je něco, co by bylo možné přát každému člověku.

Přežil Pavel K. Mráček OP

Zůstal jsem revolucionářem

Peter Seewald, který jako mladý maoista vystoupil z Církve, opět našel víru

Nebyla to jedna velká a rozhodující událost, spíše řada drobných příhod, které se rozvinuly do krásné pohybové síly. Tak vysvětluje Peter Seewald způsob, jakým ho Bůh přivedl zpět do Církve, ze které v 19 letech vystoupil.

Peter Seewald je mnohým znám jako autor knihy *Síl země*. Tato kniha je výsledkem intenzivního dialogu, který tehdy v roce 1996 vedl jako nevěřící publicista s kardinálem Josefem Ratzingerem o nejrůznějších otázkách. Velice čtivá kniha byla přeložena do 16 jazyků. Tuto první knihu rozhovorů s kardinálem Ratzingerem následovala v roce 2000 druhá: *Bůh ve světě*. Mezitím ovšem se Peter Seewald opět vrátil do Církve.

Co se vlastně stalo? Tuto otázku si položilo mnoho lidí. Peter Seewald rád vypravuje o svém pohnutém životě. Má zato, že tím může snad povzbudit lidi, aby se podvolili tak jako on napínavému novému vztahu k Ježíši Kristu. V jeho pokojíku nahoře pod střešou jednoho domu v centru Mnichova mi vypráví o svém pestrém a proměnlivém životě.

Nejdříve prožil zcela normální dětství. „Normální a rozumné“ říkalo se tehdy v Bavorsku, když rodina byla zcela samozřejmě katolická. Bydliště měl nedaleko Pasova, kam se jeho rodina přestěhovala, když se jeho otec, původně rolník, stal poštovním poslem. Malý Peter, jeden ze čtyř bratrů, rád ministruje, také proto, že občas může vynechat školu, když chodí s knězem zaopatřovat. Někdy čas se dokonce chce stát knězem. Zvláště miluje roráty a s oblibou ministruje v jedné malé kapli. Zatím není nic, co by mu v Církvi vadilo.

Jako mladík navštěvuje střední školu v Pasově a tam ho strh-

ne vír hnutí „68“. Peter je vlastně pro toto nové kulturní hnutí mládeže příliš mladý, je mu teprve 14, ale je jím nesmírně fascinován. Domnívá se, že z ministrantské komže už vyrostl. Kupuje si *Spiegel*, změní účes, oblečení a přidává se k mládeži, která všechno to, co dosud platilo za nedotknutelné, správné a jisté, jako morálka, slušnost a tradice, prohlásila za zastaralé, příliš těsné a prolhané.

Rodiče musí vyslechnout, jak špatně všechno dělali. To, co se jeví jako omezující svobodu, se odhazuje. Tak jde do autu i Církve. „Církve se tehdy jevila jako organizace, která příliš slouží vládnoucí třídě, a víra se už nehodila,“ vzpomíná Seewald. „Slovy i činy jsem rebeloval.“

V 18 letech chtěl po střední škole složit maturitu na vyšší odborné. Chtěl se stát řidičem tramvaje. Najal si obchod a dal mu do štítu slovo „Join“ (Nástup). Je zde poradna pro ty, kteří se chtějí vyhnout vojenské službě, a sídlí zde také protiimperialistický akční výbor a žákovská organizace „rudí skřítci“. V zásadě chtěli především spravedlnost, rovnější rozdělení statků, mír ve světě – krátce: „love and peace“.

Na tuto mládež zaměřili svou pozornost komunisté a dařilo se jim je přesvědčit, že jejich věc nemá velké perspektivy, dokud se nepřihlásí k marxismu-leninismu. Je třeba následovat příklad Číny. Mladí lidé se angažují: pořídí si malou tiskárnu a založí podnikový časopis. Město zaplaví plakáty s bojovými hesly. Začínají zpravidla: „Pryč s ...“, „Boj proti ...“

Peter Seewald vzpomíná: „Zničte to, co vás ničí – to bylo mazané heslo, ale žádný projekt budoucnosti.“ Státní moc ani nedává prozřetelně mladým šanci, aby nějaké projek-

ty vymýšleli. Mladý maoista je několikrát zatčen, když roznáší letáky. Následují domovní prohlídky. Také rodiče, kteří už tak jako tak byli potrestáni, jsou tvrdě stíháni. Peter nejdříve uteče ze školy, později i z protekčně zajištěného učňovského poměru. Nesmí ho přijmout žádná bavorská škola.

A ani s vírou si nestojí dobře: „Kdo se rozhodne pro komunismus, přiřadí Církve k nepřítelům. Církve jako ‚opium lidstva‘ k tomu zkrátka už nepatří. V Církvi není nic revolučního, všechno je rozhodnuto. Orientovat se podle Svatého stolce, to bylo nediskutovatelné,“ vzpomíná Peter. Výsledek – vystupuje z Církve. Je to politický čin, který ho učinil svrchovaně šťastným. Konečně je svobodný. Nebeské království je daleko, ráj se nyní jmenuje Čína, Albánie – nebo dokonce Rumunsko! A Bůh ho propouští...

Ale již za pět let se od komunistů odloučí. Z demokratického centralismu se vyklubala diktatura. S jeho svobodomyšlným postojem to nesouhlasí. Platí za úchylný a podrobí ho vymýváni mozku. Má podepsat protokol o sebekritice. Se smíchem vzpomíná: „Tady nedostanete absoluci jako ve zpovědi, odkud člověk odchází s ulehčením a svěží může začít znovu hřešit.“

V roce 1976 založil v Pasově levicově liberální týdeník proti pravicovému tisku, který zde měl monopol. On a jeho lidé se starají o občanské iniciativy a chtějí dokázat, že existují také jiné názory. Udrží týdeník dva roky. Znovu zareaguje ‚reakcionářské prostředí‘. Dojde k pokusu postavit redakci před soud. Nakonec tiskárna vypoví smlouvu.

Peter se vzdává. Zajímá se o místo novináře a dostane

Peter Seewald

k velké radosti kladnou odpověď od *Spieglu*(!). To znamená pro mladého muže svobodu a čerstvý vzduch. Odejde do Hamburku a je v redakci šest let. R. 1982 se ožení s Izoldou, dívkou z Pasova, a narodí se jim dva synové, Pavel a Jakub.

Seewald právě pracuje v redakci ilustrovaného *Sternu* v Mnichově, když se doví, že *Süddeutsche Zeitung* otevírá barevnou přílohu. Zajímá se o svobodnou spolupráci a navrhne šéfredaktorovi, že bude pracovat na tématu ‚modlení‘. Toto téma ho láká, nikoliv však z náboženských důvodů. Šéfredaktorovi se jeho nápady zamlouvají a přijímá ho do nově budovaného týmu. Zajímavé diskuse, mnoho svobody v pojetí a především nebezpečné doteky s náboženskými tématy, pro které se stal specialistou, to vše poznamenává toto období. Je to jeden z důležitých bodů jeho opětovného návratu k Církvi.

Vzdálený každému podezření jakožto člověk stojící mimo Církve může referovat o těchto tématech. Má se tak dít objektivně, nikoliv v obvyklém stylu médií, které, jak se zdá, opisují jedny od druhých. Tak se stane, že jednoho dne dostane dotaz: „Nebylo by to něco pro tebe, napsat portrét kardinála Ratzingera?“ V té době už přišel na to, že Církve nemá vždy jen nepravdu, že jsou v ní nějaké nové rozbrsky a že její hlava je zajímavý člověk. Chopí se tedy ideje portrétovat kardinála a těší se na to, jak bude moci provokovat. Zůstal přece stále revolucionářem!

„Ničím nemůže člověk tak provokovat, jako když se postaví na stranu pohrdané Církve. Především v tehdejší mém okolí, ale vůbec v německých médiích,“ to ví z vlastní zkušenosti. Ale aby byl na úrovni muže, který tak mnohé přivádí k zuřivosti a pro teologické toreadory je něčím jako rudým šátkem, studuje Peter nejdříve, co všechno Ratzinger v posledních letech řekl o společnosti a jejím vývoji. A přitom s překvapením konstatuje – kardinál se svým předvídáním trefil do černého. Postoje, které tu zastává, může Seewald sdílet, dokonce by je rád sám formuloval. Novinář tedy dostane svůj interview: Ratzinger působí unaveně, ale je plný humoru. Udělal si pro svého partnera čas...

V tomto prvním portrétu není však nic podbíživého, potvrzuje mi nyní Peter Seewald. On sám by si na místě kardinála žádnou druhou šanci nedával. Ten však souhlasí po několika letech, že se stejným autorem udělá další knihu o ústředních problémech křesťanství a Církve.

Pak ovšem uplyne několik let, než se kniha *Sil země* v r. 1996 objeví. Netušený úspěch! I papež Jan Pavel II. se vyjadřuje pochvalně.

Není proto vůbec náhodou, že Peter Seewald v prosinci téhož roku opět vstupuje do Církve. Naučil se tehdy mnohé oceňovat, např. pravdivost, o kterou tento bílý muž z Říma usiluje z víry v živého Krista. A tak vlastně byla práce s kardinálem rozhodující pro tento poslední krok.

Předtím ovšem udělal nesčetné malé kroky. Bylo to, řekla bych, jako léta zvolna a něžně se vyvíjející milostný příběh, který ho přivedl zpět ke Kristu a k Církvi. Co všechno ten Bůh neinscenoval, aby svého ztraceného syna získal zpět! On však také potřebuje syna, který by v těchto náhodných událostech, předhozených větech a rozhovorech nebo i v malých

věcech uměl rozeznat Boží znamení.

O takové jedné zdanlivě podružné události z jeho revolučních dob v Pasově mi nyní Peter Seewald vypravuje: „Bylo to při jedné oficiální události ‚evropského týdne‘. Tehdy se na mne, který jsem byl polobláznivým občanským poděsem, demonstrativně obrátil pasovský biskup, aby mi podal ruku. Později bylo zhodnoceno toto podání ruky dobrého pastýře tím, co mě pro Církev zachránilo.“

A bylo mi jasné: Jak důležité, ano životně důležité, je každé láskyplné znamení právě ve styku s lidmi, o kterých si myslíme – tady už je všechno ztraceno.“

Později tráví Seewald opakovaně dny klidu v klášteře. I tyto dny působí jako neviditelné pouto s nebem. Tu a tam vstoupí i do domu Božího, aby zde krátce pobyl. Stále častěji konstatuje, že se mu zde vlastně líbí. Kořeny, které mohla víra zapustit do nedotčeného dětství, ještě zcela neodumřely. Hluboce zasypaná je tu stále ještě touha.

Vědomí, že si osvojil novinářskou činnost, přivádí ho nezdědky na různé společenské akce. Baví se tím, jak může v rozhovorech vyvolávat u svých partnerů nejistotu, když se jako ateista stává advokátem víry a zastává stanoviska, která mu nepřísluší. Ale snad ty procírkevní argumenty nejvíce přesvědčovaly jeho samého.

Stále častěji konstatuje, že by vlastně chtěl vědět více, a to nikoliv pouze nějakou „smetánku“ víry, na kterou nikdo nemůže narazit, nýbrž originál. Návštěva Říma, několik dní v Assisi, setkání v Taizé... mu k tomu pomáhají. Jednou ve vlaku čte

„jako v rychlíku“, jak humorně popisuje, Matoušovo evangelium. Objevuje zcela hluboce – že to, co je zde napsáno, může být jedině Boží slovo. Tak se mění jeho obraz o Kristu stále více a více: „Z počáteční dálky se stala blízkost, která byla doprovázena proudy radosti.“

Zvláště důležité pro jeho návrat do Církve bylo však toto: Jednoho dne bylo Peteru Seewaldovi jasné, že oba jeho synové, Pavel a Jakub, kterým bylo tehdy asi 3 a 7 let, by vyrostli jako pohané. Nemohl by s nimi vůbec mluvit o náboženství. Angažovaně prohlašuje: „Kdo není pokřtěn, neví nic o víře, může zůstat jen venku. Tak se rodiče již rozhodli za děti. Je obtížné najít víru, když jsme od dětství z ní nic nedostali. Tak jako se my rodiče musíme starat o to, aby se děti naučily počítat a psát, tak se musíme postarat také o to, aby se naučily něco o náboženství a měly zásobu, ze které mohou čerpat.“ Se smíchem dodává: „Moje děti by jinak nikdy neměly tu možnost, aby jako jejich otec vystoupily z Církve.“

A tak touto cestou posílá děti do kostela. Doprovází je tam, protože by chtěl vědět, co se tam odehrává. Při prvních mších, které znovu navštěvuje, si nejdříve myslí: „Můj Bože, zase tyhle staré písničky, modlitby a texty!“ „Když jsem později změnil perspektivu, myslel jsem si: ‚To je velkolepé, oni mají stále ještě ty překrásné písně a skvělé texty!‘“

Pan farář dává muže, který tu a tam přičichne ke kostelu, do linie. Kázání zpočátku nejsou Seewaldovi zcela pochuti. Brzy však zjistí, že to nejdůležitější při mši je svátostné dění a duch, ve kterém se bohoslužby konají.

A tak zatímco ostatní v pěší zóně kolem kostela jen projdou, jeho napadne, aby do něj vkročil. Tak se stal návštěvníkem kostela. Bůh ho vede, a on se – ve víře – nechává vést.

Nejpozději při svých setkáních s kardinálem Ratzingerem konstatuje, že Krista nezná nikdo lépe než křesťanství, které jeho nauku intenzivně otestovalo a prožilo. Kdo by chtěl Krista odhalit, a nikoliv vynalézt, nemůže se přitom odloučit od Církve.

Setkání s mužem Církve jsou posledním impulsem, který z „abonenta na zkoušku“ udělá „návštěvníka s pevným předplatným“. Nebyl to nijak lehký krok v novinářském prostředí, kde je přímo nemyslitelné přihlásit se k papeži a k Církvi. Dnes se ho také daleko častěji ptají po důvodech, jak mohl vstoupit do Církve, než jak se ho dříve ptali po důvodech, proč z ní vystoupil.

27. prosince 1996 za krásného dne pronáší v přítomnosti františkánského mnicha, který ho provázel na jeho cestě, nad Bibli vyznání víry a prohlašuje, že vstupuje do katolické církve. Po tomto vyhlášení návratu následuje přípitek enciánovým líkěrem, protože událost se podle pravé bavorské lidové zbožnosti musí zapít. S humorem dodává: „Měl jsem velké štěstí, že mě Bůh nechal 20 let, abych se podíval ven. Snad proto, abych zůstal svěží a nebyl rozčarován různými okolnostmi, jako někteří.“ A jistě v tom má kus pravdy. Nyní je členem farní rady a je odpovědný za farní časopis. „To je kariéra!“ dodává šelmovsky.

Jeho rodina je již delší dobu začleněna do Církve. O svých zkušenostech s vírou a s Církví, o svých myšlenkách a znameních doby píše nyní jako svobodný novinář svou knihu *Grüß Gott* s výstižným, někdy trochu kousavým humorem. Na příklad: „Křesťané stojí dnes pod jakýmsi generálním podezřením. Zatímco liberalistická společnost své

OSVOBOZUJÍCÍ ROZSUDEK

Ve Weinheimu byl obžalován aktivista ochrany nenarozeného života za to, že rozdával letáky před jednou z klinik, která provádí potraty. Soudce Hans Jörg Münchbach přiznal obžalovanému právo vyjadřovat tímto způsobem svůj názor, upozornit na určitý nežádoucí stav a vyvolat veřejnou diskusi. *Kath-net*

hranice posouvá stále dále a vůbec se přitom neptá na to, co dělá, nám věřícím se hřích faráře předhazuje jako generální zločin.“ Vidí svou odpovědnost dnes v tom, aby poklady, které tolik katolíků ztratilo, a zkušenosti, které mohl udělat, sdělil všem těm, kteří nyní ve zmatku doby a médií hledají odpovědi a pomoc v orientaci.

Ve své řadě *Knihovna mni- chů* vydal nyní první dva svazky: *Půst mni- chů*, *Umění léčit u mni- chů* (k němuž patří také uzdravovat pomocí modlitby a zpovědi). Další kniha bude o Ježíši Kristu.

Jaké jsou ty velké poklady, které Peter Seewald našel ve víře a v Církvi? Jeho odpověď je zcela spontánní: „Největší poklad je Eucharistie. Více nepotřebujeme. Mše svatá, evangelia a několik svátostí, jako např. svátost zpovědi. Zde můžeme najít tolik síly a správnou protiváhu k věcem, které neděláme správně. Je tolik tajemství, tolik pokladů v Církvi a v její tisícileté tradici. Nesmírně mě baví odhalovat je kousek po kousku až k růženci, který jsem nikdy ve svém životě nechtěl přijmout. Nyní mi pomáhá v každodenním životě, který umí být někdy unávný a těžký.“

„Ostatně jsem stejně jako dřív revolucionář,“ říká se smíchem na závěr našeho dlouhého rozhovoru. „Moje ideály se tak mnoho nezměnily – i nyní jde o lásku a odpuštění.“

A v jeho životopise jsem si podtrhla větu: „S vírou nejsme nikdy hotovi. Jsou zde jedny dveře. Otevřeš je. Jsou zde další dveře. Otevřeš je, a najdeš ještě jedny a ještě jedny. A každý prostor je jinak krásný a napínavý, a jdeš stále dál a stále a doufáš, že to všechno bude trvat skutečně ještě dlouho.“

Je to krásné, že jsou takoví revolucionáři, kteří se těší na budoucnost ve službách Krista!

*Z Vision 2000 - 2/2003
přeložil-lš*

Dítě a Kříž

Lidé, kteří s oblibou hledají na našem náboženství kdejakou skulinku nelogičnosti a protimluvů, aby ho mohli znemožnit nebo aspoň zesměšnit, se na nás někdy obrací s takovou námitkou: A není to nesmysl, když vy křesťané protestujete proti zobrazování násilí ve filmu, a přitom sami máte v kostelích kříže a obrazy mučedníků? Není to neopatrnost, když zakazujete svým dětem brutální scény v televizi, a zároveň jim ukazujete ukřížování, trnovou korunu a srdce probodené kopím? Přiznám se, že jsem si tohoto rozporu nikdy nevšiml, a zatímco drastické filmy vypínám dodnes i jako dospělý, výjevy z křížové cesty nebo z Kalvárie jsem se nebál ani jako dítě. A když jsem se pokusil tuto hádanku rozluštit, pomohla mi v tom nejen křesťanská nauka, ale také některá dnes už klasická umělecká díla.

Josef Bohuslav Foerster nazval svou 4. symfonii „Veliká noc“; inspiroval se k ní svými vzpomínkami na slavení velikonočních svátků a jednu z částí pojmenoval „Velký pátek dítěte“. Tato věta je vystavěna velmi decentně: její hlavní melodie je sice v mollové tónině, ale přesto vynívá hravě a líbezně. Foerster se jistě účastnil velkopátečních obřadů už jako chlapec, když pomáhal svému otci na kůru pražského kostela sv. Vojtěcha, případně svému dědečkovi – venkovskému kantoru v Osenicích. A jeho hudba věrně tlumočí dojmy dětské duše ze setkání s událostmi Velkého pátku: byla to nejen tragédie, ale i tajemství. Obřady toho dne působí poněkud ponuře, ale dětskou mysl kupodivu nezastírají. Dítě si samozřejmě všimne jejich drastické stránky, ale vycítí v nich i velikost oběti a lásky. Velký pátek dítěte je úžasný námět jak pro umělce, tak pro ty, kdo se zamýšlejí nad křesťanskou výchovou dětí.

Podobný námět – setkání dítěte s utrpením Krista – zpracoval Jan Neruda v básni „Balada horská“. Snad si ji ještě pamatujeme ze školy: dítě hledá na poli a v lese byliny, které by vyléčily krvavé rány. Pro koho? Pro Ukřížovaného, kterého vidělo na Velký pátek v kostele před oltářem: „Potírám tvá svatá prsa, myju bok tvůj svatý, těličko zas uzdraví se, Ježíšku můj zlatý – kladu čerstvé listí lesní na hlavu a líce, nebude ti hlavičku tvou bodat úpal více!“ Neruda byl silně proticírkevně zaměřen, ale sám vzpomíná, jak ho v dětství dojímal pašije a křížová cesta. Možná proto v této básni naivní dětský nápad nezesměšnil, a naopak ho vysvětlil jako výraz upřímného soucitu. Dítě se zmučeného Krista neleká, nýbrž mu ošetří rány; neodpovídá to logice dětského myšlení? Pří-

běh končí jako zázrak: „Podnes mají v horské víse obraz Trpitele, nemá rány ve svém boku, nemá trnu v čele... jak to dětská duše snila, vůle Boží vyplnila.“ Nás dospělé už by jistě nenapadlo ošetřovat Kristovy rány; mělo by nás ale napadnout, že už je nechceme zvětšovat.

A třetí podobu Velkého pátku dítěte jsem našel v povídce Jana Čepa „Poslední Velikonoce“ z knihy „Děravý plášť“. Hlavní hrdina Vojtěch už z dětství pomalu vyrůstá; chodí poslední rok do školy a podle vesnického obyčeje také letos naposledy jde „klapat“ místo zvonů, které na Zelený čtvrtek odlétají. Beru si tuhle povídku už několik let jako duchovní četbu právě na Velikonoce, protože mi vždycky připomene, jak mocně působily na duši velikonoční obřady v době dospívání, kdy se duchovní život člověka obrací jako přesýpací hodiny a kdy je třeba jen nezapomenout, že čas milosti je stále tžž. Je to hluboce pravdivá psychologická sonda, která dává do souvislosti duševní stav člověka, smysl slavených tajemství i tvárnost okolního světa a přírody: „Monstrance s bílou hostíí tiše zářila mezi květinami, zatímco se setmělou klenbou rozléhaly střídavé zpěvy Křížové cesty zakončené drásavým žalozpěvem, v kterém nařikaly větry a vyly vody nad smrtí svého Tvůrce. Večer při východu z kostela udeřil člověka znenadání do tváře teplý vzduch.“ Pokud měl člověk to štěstí prožít v dětství Velikonoce s podobnými dojmy, myslím, že to nasměrovalo jeho duchovní život i pro čas dospělosti.

Tito umělci nám z vlastní zkušenosti ukázali, že dítě se kříže nebojí. To spíš dospělému, který není zrovna duchovně disponován, se může zdát Kristovo utrpení odstrašující. Nebudeme-li jako děti...

Karel Komárek

Srdečně zveme na PRVNÍ SOBOTY NA KLOKOTECH V ROCE 2003. Společný program začíná vždy v 15 hod. Témata pro jednotlivé soboty:

- 3. květen – **Slyz a vnitřní pokoj**
P. J. Baxant, generální vikář českobud. diecéze
- 7. červen – **Nepřítel je nejlepší učitel**
P. Ing. Miloslav Fiala, bývalý mluvčí ČBK
- 5. červenec – **Strach nemá v lásce místo**
Mons. V. Vyhlička, kanovník vyšehr. kapituly
- 2. srpen – **A najde Syn člověka víru...?**
P. RNDr. M. Kazík, farář v Hrádku u Znojma
- 6. září – **Zapomenutá touha**
P. Ivo Valášek, farář v Soběslavi
- 4. říjen – **Temnotou ke Světlu**
P. J. J. Berka, OCist., převor ve Vyšším Brodě

Kněžství v katolické církvi

Velikonoční svátky jsou také svátky kněžství, které Ježíš ustanovil při poslední večeři a při svém prvním zjevení apoštolům po svém zmrtychvstání, když jim udělil moc proměňovat jeho jménem chléb a víno v jeho tělo krev a odpouštět hříchy. Ačkoliv první, komu se jako zmrtychvstalý zjevil, byly ženy, tuto svou zástupnou moc udělil jedině apoštolům. Vlivem protestantských církví domáhaly se za podpory určitých kruhů kněžského svěcení také některé ženy z německé oblasti a dokonce inscenovaly svou ordinaci, za kterou byly ovšem po předchozích varováních postíženy exkomunikací.

Katolická církev, kterou bezprostředně založil Ježíš Kristus, má drahocenné dědictví víry, posvátných znamení a především svátostí.

Jedním z největších pokladů je svěcení kněžstva, které se předává bez přerušování od apoštolských dob v apoštolské posloupnosti vkládáním rukou.

Kristus sám tímto způsobem přistupuje v kněžské službě posvěceného kněze ke své Církvi jakožto Hlava ke svému tělu, jakožto Pastýř ke svému stádu, nejvyšší Kněz výkupné oběti a Učitel pravdy. Církev to vyjadřuje, když říká, že kněz jedná jménem Krista jakožto Hlavy (in persona Christi capitis). Kněz stojí na místě Krista a stává se dokonce jeho obrazem, když vyslovuje slova proměnění (viz Kongr. pro nauku víry *Inter Insigniores* z 15. října 1976).

Udělení této svátosti má bohatý symbolický charakter. Má spočívat v přirozené podobnosti mezi Kristem a knězem. Proto je důležité v tomto symbolickém smyslu, aby Kristus byl zastupován mužem. Kristus sám byl totiž muž. Jen Kristus vykoupil lidi a vstal z mrtvých. Muž a žena mají před Bohem jistě stejnou cenu, nejsou však totožní. Rozdíly mezi mužem a ženou stále hlouběji odhaluje antropologie.

Církev si velice cení bohatství víry a zkušenosti s Bohem u žen, a to již od dob Panny Marie až od dnešní doby. Některé ženy dokonce jmenovala učitelkami Církve. Nicméně kněžství je možno předávat jedině mužům.

Ženy vypomáhaly v pastorační službě, ale nikdy ve stavu posvěceného kněžství.

Reformační církve si ženské kněžství velmi zpřístupnily, protože u nich není svátost svěcení

tantská církev ve Švédsku rozhodla, že připustí k pastorační službě i ženy. Východní církve

kněžstva. Pro Luthera existovaly jen dvě svátosti: křest a večeře Páně. Otázka připuštění žen ke kněžskému stavu začala vlastně teprve tehdy, když se protes-

odmítají připojit se k požadavku protestantů a připustit ženy ke kněžskému úřadu.

Papež Pavel VI. předložil otázku kněžského svěcení žen

BISKUPŮV PROTEST

Limberský světicí biskup Gerhard Pieschl, který pochází z Moravské Třebové, požádal diecézního biskupa Franze Kamphause, aby ho zbavil funkce biskupského vikáře pro synodální grémium. Stalo se tak na protest proti postojům, které vyjádřil prezident diecézní laické rady Hans Peter Røther na slavnostech 175. výročí založení biskupství v Limburgu a 25 let trvání synodálních grémií. Røther nevybíravými slovy napadl, jak se vyjádřil, „autoritářský papežsko-římský režim“ a „papežské nároky na absolutismus“. V církvi se podle něho používají „diktátorské praktiky a pohrdání člověkem, když se ženám uzavírá přístup k důležitým funkcím“. Prezident se opírá o podporu laické většiny. Biskup Pieschl prohlásil, že byl vždy tolerantní a připouštěl diskusi o záležitostech, o kterých diskutují i kardinálové. Ale když se překročí určité jasné linie, které se dotýkají podstaty církve, není možná další spolupráce. Podle jeho názoru není to problém jen limberské diecéze, ale německé církve vůbec.

Kath-net

Kongregaci pro nauku víry a ta v dokumentu *Inter Insigniores* ze dne 15. října 1976 konstatovala: „Církev trvá na tom, že z principiálních důvodů není dovoleno připustit ženy ke kněžskému svěcení. K těmto důvodům patří: Vzor Krista v Písmu svatém, který si za apoštoly vyvolil jedině muže; trvalá praxe Církve, která podle Kristova vzoru vybírala za kněze výlučně muže; učitelství úřadu Církve, který trvá na tom, že vyloučení žen z kněžského úřadu je v souladu s Božím plánem, který měl pro svou Církev.“

V tomto smyslu prohlásil Jan Pavel II. ve svém apoštolském listu *Ordinatio Sacerdotalis* ze dne 22. května 1994: „Aby byla vyloučena jakákoliv pochybnost, pokud jde o tuto významnou záležitost, která se týká samotného božského ustanovení Církve, v moci svého úřadu posilovat bratry (srov. Lk 22,32) potvrzují, že Církev nemá žádnou moc k tomu, aby udělovala kněžské svěcení ženám, a že všichni věřící se s konečnou platností musí přidržovat tohoto rozhodnutí.“

Tuto formulaci je tedy třeba chápat jako konečné rozhodnutí učitelství úřadu, neboť se jedná o neomylné rozhodnutí Církve. Jelikož dosud žádný papež neodvolal neomylné rozhodnutí svého předchůdce, není možno ani tato rozhodnutí (Pavla VI. a Jana Pavla II.) revidovat a jakákoliv diskuse o nich je bezpředmětná.

Kněžství není v Církvi žádným právem, ale službou. Není to také nejvyšší charisma Církve. Jediné nejvyšší charisma, po kterém je třeba duchovně toužit, je láska (1 Kor 12-14). Největšími nejsou v nebeském království nositelé úřadu, nýbrž světcí (*Inter Insigniores* 115). Svatý František s Assisi ve své pokoře nikdy nechtěl být knězem a také svatý Jan Bosko byl šťasten, že se nestal biskupem, aby mohl více vykonat pro mladé lidi.

Der Fels, 13. února 2003
Přeložil-lš-

Bašta Pána Boha (14)

„Kdo to může zvonit?“ myslí si pro sebe kovář Puisais. Najednou se polekaně odmlčí ve své samomluvě, upustí železo do výhně a kocká: „Údery kladivem! Teď vím, kdo tam nahore ve zvonici sedí. To jsou ale chlapci! Chlapci to jsou!“ Popadne kleštěmi kus železa, hodí ho na kovadlinu a pak se kladivo rozbuší ve zvučném víru a taktu mariánského zvonu, až jiskry létají. Stále v taktu mariánského zvonu! „Jsou to chlapci!“

Chlapec bez přestání zvonil. Nedbal na to, že se mu pot řine v proudech po čele, začal zub, zvonil a zvonil, ačkoliv jeho paže už sotva mohly zvednout kladiva.

V klubovém lokálu na Joubertově mostě jakobíni vyskočili: „Ha, kdopak zvoní v Montbernage?“ obořili se na kostelníka. „Copak nikdy nepřestane to darebáctví?“

„Opravdu, zvonil!“ breptal vyklekaný Claude Pascal. „To není jen tak. Já jsem přece zamkl kostelní vrata. Už čtyři dny vůbec nebylo odemčeno. Že by tam zvonil ten...“ Najednou se odmlčel a chvěl se hrůzou. „Tak, kdo je to?“ naléhali revoluční hrdinové.

„Pán Bůh s námi, to je asi skutečný...“ koktal kostelník a třásl se na celém těle.

„Nezasměšňuj se!“ šklebili se jakobíni. Ale kostelník stiskl křevčovitě sklenici s kořalkou, která stála před ním, zíral před sebe a něco šeptal, zatímco jeho obličej pokryla smrtelná bledost:

„Ano, je to tak! Dábel zvoní v Montbernage!“ Prudkým pohybem pak přitiskl sklenici kořalky k ústům a naráz ji vypil. A mariánský zvon stále zvonil.

Muž, který v rozedraných tuláckých šatech právě krácel přes Joubertův most, kroutil udiveně hlavou. Pak ale sepal ruce a modlil se k tomu posvátnému zvuku andělský pozdrav.

Vyčerpaný Robert nechal konečně obě kladiva klesnout. Těžce oddychuje lapal po vzduchu. Srdce mu bušilo až v krku a paže byly tak těžké, jako by byly z olova.

Teprve když si trochu oddechl, rozvázal pás a začal sestupovat.

„Dolů je to mnohem těžší!“ mínil Martin.

„Když spadne, zlomí si vaz!“ konstatoval Filip s klidem filozofa.

„Svatá Matko, drž nad ním svou ruku!“ modlila se paní Bernardová a přes všechnu hrůzu neodtrhla pohled od svého syna, který právě začal sjíždět z boční střechy.

„Už se nic nemůže stát!“ utěšoval všechny Martin věčně.

„Dávejte pozor, hodím kladiva dolů!“ vola Robert, když se dostal k žebříku.

„Pokud možno ne právě na mou hlavu!“ bručel tlouští. Ale Robert se i přes všechno vyčerpání spokojeně zasmál:

„To by bylo určitě po vás!“

„Chlapče, měla jsem o tebe takový strach,“ řekla matka tiše, když byl Robert zase dole.

„Ale vždyť se muselo přece ještě aspoň jednou zvonit!“ odpověděl chlapec energicky. „Každý večer ovšem na věž nepolezu.“

„To by si pro tebe rudí taky brzy dolů došli,“ smál se Martin Cordier. „Ale teď musíme vrátit kladiva a žebřík.“

„Chlapci jste, chlapci!“ uznale řekl kovář Puisais, když dostal zpět své nástroje. Pak si utřel umazané ruce do zástěry a dal každému velké červené jablko.

Přede dveřmi zedníka Cordiera, nad nimiž hořela lampa, čekalo na chlapce zvláštní setkání. Najednou totiž před nimi stanul muž v silně sešlých šatech.

Chlapci se ani nijak moc nezalekli, když se jich cizinec zeptal hlubokým hlasem:

„Kdo zvonil v Montbernage?“ Robert a Martin by už byli pustili žebřík a utekli.

„Tak kdo zvonil?“ ptal se cizinec znovu. Tu odpověděl docela přívětivě tlustý Filip:

„Zvon!“ a kouzl rázně do jablka, které mu dal kovář.

„No, a s žebříkem jste asi chtěli teď v říjnu krást třešně?“ smál se pobuda. „Snad přímo ve farské zahradě, co?“ Přitom se pronikavě díval na Roberta Bernarda.

„Nejste vy snad...?“ zajíkal se chlapec a prohlížel si cizince vykulenými očima.

„Ano, to jsem já, jáhen Petr Coudrin, který tenkrát pomohl faráři Pruelovi sníst kradečné třešně.“

„A nyní jste...?“

„Samozřejmě, teď jsem kněz, nespříšezenec ovšem. Proto vypadám jako tulák. Myslel jsem si, že bych mohl v Montbernage dělat něco prospěšného!“

„Ale jistě!“ zvolal Robert radostně. „Copak jsem to stále neříkal, že jednou přijde zase takový, kterému budeme moci ministrovat? Zítرا ráno ve čtyři v Pasquierově stodole! My hned poběžíme a zalarmujeme vesnici. Ty, tlouštíku, můžeš vzít s sebou pana faráře k vám domů. Maminka se mu jistě postará o místo na dnešní noc.“

„Provedu!“ odpověděl Filip a zavedl kněze domů. Ostatní dva odklidili žebřík a rozběhli se různými směry.

Za hodinu vědělo celé Montbernage, s výjimkou několika nespolehlivých a příliš úzkostlivých lidí, že bude ráno ve čtyři hodiny v Pasquierově kůlně sloužena Nejsvětější oběť.

Této noci nemohl Robert dlouho usnout. Svou postel přenechali oba chlapci knězi. Oni sami si vlezli do sena. Ale spát Robert nemohl.

Otevřenými očima hleděl do tmy. Dobře věděl, jak je nebezpečné poskytnout knězi střechu nad hlavou. Člověk by se snad mohl kvůli tomu dostat i do vězení. Ale o tom chlapec neuvažoval. Myslel na kněze, kterého by rudí určitě zabili, kdyby ho našli. Oni ho však najít nesmějí. Proto se musí udělat všechno, aby k tomu nedošlo. Samozřejmě se o to musejí postarat chlapci z Montbernage. Je tu přece Martin, na kterého se dá spolehnout. Pak je zde ten čiperný Pavel Convertier, který umí troubit na trumpetu, a také Jiří Vinaie. Ten je sice malý, ale má bystrou hlavu a vždy objeví nějaké východisko, když už ostatní nic nenapadá. Ano, a konečně je zde ještě tlustý Filip.

„No jo,“ bručel Robert a díval se trochu nelibě na bratra, který ovšem už zase chrápal ve všech druzích tónů.

„No jo, on se sice k ničemu obzvlášť nehodí, ale je klidás. A to má také nějakou cenu. Však my se už s těmi rudými vypořádáme!“ utěšoval se Robert po této noční přehlídce svého vojska a usnul.

Také Petr Coudrin ležel dlouho beze spánku.

Po pěti dnech byl zase poprvé v posteli. Když opustil zámek La Motte – d'Usseau, nocoval jen v lesích a horských jeskyních. Na osamělých stacích požádal tu a tam o doušek vody a kousek chleba. Dlouho nevěděl, kam by se měl vlastně obrátit, až mu konečně napadl farář Pruel, který musel ze své vesnice prchnout.

(Pokračování)

LIPOVÝ KŘÍŽ – Společnost pro kulturní identitu ve spolupráci s pražskou pobočkou Unie křesťanských pedagogů Vás zve na přednášku **ThDr. Jaroslava Brože APOKALYPSA SV. JANA**, která se bude konat **v úterý 6. května 2003 v 18 hod.** v kavárně Křesťanského domova mládeže u sv. Ludmily, Francouzská 1, Praha 2.

V rámci tohoto filozoficko-teologického cyklu budou další přednášky vždy první úterý v měsíci tamtéž.

LITURGICKÉ ČTENÍ – pokračování ze str. 3

je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

Evangelium – Jan 20,1-9

Prvního dne v týdnu přišla Marie Magdalská časně ráno ještě za tmy ke hrobu a viděla, že je kámen od hrobu odstraněn. Běžela proto k Šimonu Petrovi a k tomu druhému učedníkovi, kterého Ježíš miloval, a řekla jim: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.“ Petr a ten druhý učedník tedy vyšli a zamířili ke hrobu. Oba běželi zároveň, ale ten druhý učedník byl rychlejší než Petr a doběhl k hrobu první. Naklonil se dovnitř a viděl, že tam leží pruhy plátna, ale dovnitř nevešel. Pak za ním přišel i Šimon Petr, vešel do hrobky a viděl, že tam leží pruhy plátna. Rouška však, která byla na Ježíšově hlavě, neležela u těch pruhů plátna, ale složená zvlášť na jiném místě. Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel k hrobu první, viděl a uvěřil. Ještě totiž nerozuměli Písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých.

EDITORIAL – pokračování ze str. 2

že nevědí, co činí, takže se tragicky naplňují také Ježíšova slova: „*Běda vám! Váš dům zůstane pustý.*“

Tento stav trvá až dodnes. V následujícím období Ježíšovi učedníci, poslušni jeho příkazu, získali pro jeho radostnou zvěst celé velké národy tehdy známého světa s výjimkou jednoho, a to je právě ten národ, z něhož Mesiáš vzešel, k němuž byl především poslán, který měl tedy k němu ze všech národů nejbliže, ale který ho přesto odmítl a Kříž se stal pro něho jen *znamením pohoršení*. Hlásání Krista pokládá dnes dokonce za nepřijatelný projev nepřátelství. Tato dva tisíce let stará zkušenost nám vysvětluje, proč je tak obtížná nová evangelizace právě mezi národy, které byly kdysi zcela křesťanské. Proč tak těžko přijímá Krista ten, kdo ho jednou odmítl? Protože to znamená odolat svůj předchozí nespravedlivý soud.

Právě v ten den, kdy došlo po Adamově hříchu k největšímu odmítnutí Boha a jeho daru, Ježíš neopakuje své *Běda vám*, nýbrž odpovídá gestem hodným Božího Syna: ustanovuje svátost svého milosrdenství. Boží dobrotivá náruč je otevřena všem, kteří opustili otcovský dům, ale když poznali svou zbloudilost, chtějí se vrátit k Otci. I v dnešní době nám Pán znovu důrazně připomíná své milosrdenství. Milosrdný otec však nevzkázal svému ztracenému synu: „Můžeš si už zůstat tam, kde jsi, nemám nic proti tomu,“ ale toužebně ho vyhlížel, až se vrátí, aby ho přivítal ve svém jediném otcovském domě. Naše tolerance a úcta k „starším bratrům“ se může stát také pláštikem pro naši neschopnost a neochotu jít s veškerou pokorou a láskou ve stopách prvních apoštolů a hlásat, aby *bylo úplně jasno celému izraelskému národu toto: jediným Pánem a Mesiášem ustanovil Bůh Ježíše. Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení*. Platí-li nadále zaslíbení daná Abrahamovi a Mojžíšovi, tím spíše platí to, co řekl sám Pán, který je nepřišel zrušit, ale naplnit: *Obrátte se a věřte evangeliu*. Jde ovšem o to, aby z celého našeho jednání vyzářovala ona tvář dobrotivého a milosrdného Otce. Možná, že nám to vynese nemalé obtíže, ale Bůh se již postará o své vítězství, aby ti, kteří učinili, co je v jejich silách a co od nich očekává Pán, mu mohli zpívat píseň novou. -red-

Liturgická čtení

Neděle 20. 4. – slavnost

Zmrtvýchstání Páně

1. čt.: Sk 10,34a.37-43

Ž 118(117),1-2.16ab+17.22-23

Odp.: 24 (*Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho!* Nebo: *Aleluja, aleluja, aleluja.*)

2. čt.: Kol 3,1-4 nebo 1 Kor 5,6b-8

Ev.: Jan 20,1-9 (večer: Lk 24,13-35)

Pondělí 21. 4. – Pondělí v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 2,14.22b-33

Ž 16(15),1-2a+5.7-8.9-10.11

Odp.: 1 (*Ochraň mě, Bože, neboť se utíkám k tobě.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Mt 28,8-15

Úterý 22. 4. – Úterý v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 2,36-41

Ž 33(32),4-5.18-19.20+22

Odp.: 5b (*Země je plná Hospodinovy milosti.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 20,11-18

Středa 23. 4. – Středa v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 3,1-10

Ž 105(104),1-2.3-4.6-7.8-9

Odp.: 3b (*Ze srdce ať se radují, kdo hledají Hospodina.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Lk 24,13-35

Čtvrtek 24. 4. – Čtvrtek v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 3,11-26

Ž 8,2a+5.6-7.8-9

Odp.: 2ab (*Hospodine, náš Pane, jak podivuhodné je tvé jméno po celé zemi!* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Lk 24,35-48

Pátek 25. 4. – Pátek v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 4,1-12

Ž 118(117),1-2+4.22-24.25-27a

Odp.: 22 (*Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kvádrem nárožním.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Jan 21,1-14

Sobota 26. 4. – Sobota v oktávě velikonočním

1. čt.: Sk 4,13-21

Ž 118(117),1+14-15.16ab-18.19-21

Odp.: 21a (*Děkuji ti, Hospodine, žeš mě vyslyšel.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Mk 16,9-15

Oprava: V čísle 14 na str. 5 v článku Bezmezná láska k Ježíši Kristu si prosím opravte datum narození Daniela Comboniho na 15. března 1831. Redakce se všem čtenářům za tuto chybu omlouvá.

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	20. 4.	21. 4.	22. 4.	23. 4.	24. 4.	25. 4.	26. 4.
Antifona	471	471	471	471	471	471	471
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	471	471	471	471	471	471	471
Antifony	472	472	472	472	472	472	472
Žalmy	813	813	813	813	813	813	813
Kr. čtení a zpěv	473	483	488	494	499	504	509
Antifona k Zach. kantiku	473	483	489	494	499	504	509
Prosby	473	483	489	494	500	505	509
Záv. modlitba	474	484	489	495	500	505	510
Modlitba během dne:							
Hymnus	482	482	482	482	482	482	482
Antifony	474	484	490	495	500	505	510
Žalmy	474	484	490	495	500	506	510
Krátké čtení	476	486	492	497	502	507	512
Záv. modlitba	474	484	489	495	500	505	510
Nešpory:							
Hymnus	466	477	477	477	477	477	477
Antifony	466	478	478	478	478	478	478
Žalmy	466	478	478	478	478	478	478
Kr. čtení a zpěv	468	480	487	493	498	503	513
Ant. ke kant. P. M.	469	480	487	493	498	503	513
Prosby	469	480	488	493	498	503	513
Záv. modlitba	474	474	484	489	495	500	515
Kompletář	1242	1238	1242	1238	1242	1238	1242

Nabídka knih z jiných nakladatelství

Raniero Cantalamessa:
POZVÁNÍ NA HORU SINAJ
(Duchovní cesta s osobnostmi dějin)

Soubor meditací, jejichž základem jsou výroky o Bohu. Použita jsou slova proroků, mystiků, známých filosofů a básníků. Úvahy vedou k poznání, že Boha je nutno hledat především ve vlastní duši, která je Božím zrcadlem.

*Karmelitánské nakladatelství,
brož., zúž. A5, 136 stran, 139 Kč*

Raniero Cantalamessa:
ŽIVOT POD VLÁDOU KRISTOVOU

Čtenáři se předkládá cesta nové evangelizace a duchovní obnovy, vycházející z listu svatého apoštola Pavla Římanům. Autor napsal knihu na podkladě svých postních kázání ve Vatikáne.

*Karmelitánské nakladatelství,
váz., přebal, zúž. A5, 216 stran, 199 Kč*

Ján Chryzostom Korec:
TAJEMSTVÍ JEŽÍŠOVA VZKŘÍŠENÍ

Utrpení, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista jsou hybnou silou celého křesťanství. Kristus trpěl, zemřel a vstal z mrtvých, aby obnovil lidstvo a aby z lidské rodiny, rozbité hříchem, učinil novou rodinu, která se postupně uskutečňuje v církvi. K tomu je potřeba žít v poctivosti a pravdě vůči Bohu, což znamená stát za svými slovy, sliby a předsevzetími - tedy brát své

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Matici cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24,
771 11 Olomouc 1; e-mail: knihy@maticecm.cz,
tel.: 587 405 431, fax: 585 222 803

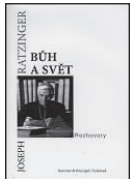
křesťanství vážně a odpovědně. A právě k tomu nás chce povzbudit kniha slovenského kardinála.

Sypták, brož., zúž. A5, 168 stran, 179 Kč

Joseph Ratzinger:
BŮH A SVĚT

Knihu rozhovorů s kardinálem Ratzingerem, kterou připravil Peter Seewald v několika dnech strávených společně s kardinálem v prastarém benediktinském klášteře Monte Cassino. Kardinál v nich hovoří nejen o Bohu, Ježíši Kristu, církvi a svátostech, ale též o výzvách moderního vědeckého poznání a existenciálních problémech dnešního člověka.

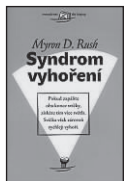
*Barrister&Principal - Vyšehrad,
váz., přebal, A5, 320 stran, 298 Kč*

Myron D. Rush:
SYNDROM VYHOŘENÍ

Díky vyhoření se toho o sobě může člověk mnoho dozvědět. Lidé, kteří ve svém životě procházejí procesem vyhoření, zjišťují, že veškerá jejich duševní, emocionální a fyzická energie je vypotřebována. Jejich síly jsou vyčerpané a ztrácejí vůli vytrvat. Tato kniha může čtenáři pomoci nejen porozumět průvodním faktorům a symptomům syndromu, ale také ukazuje cesty k řešení konkrétní situace. Základem je modlitba a otevřené srdce působení Boží milosti.

Návrat domů, brož., A5, 132 stran, 144 Kč

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

771 11 Olomouc 1
Dolní nám. 24
Matici cyrilometodějská s. r. o.